

Analiza nasilja u filmovima Quentina Tarantina

Jarmić, Tomislav

Master's thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University North / Sveučilište Sjever**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:122:999078>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2025-02-22**

Repository / Repozitorij:

[University North Digital Repository](#)

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN

Sveučilište
Sjever

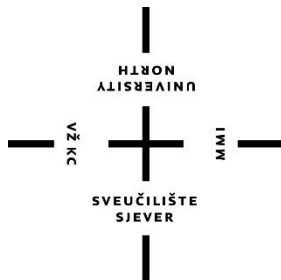
DIPLOMSKI RAD BR. 159-MMD-2024.

ANALIZA NASILJA U FILMOVIMA QUENTINA
TARANTINA

Tomislav JarmiĆ, 2927/336

Varaždin, rujan 2024.

SVEUČILIŠTE SJEVER
SVEUČILIŠNI CENTAR VARAŽDIN
Studij: Multimedija, oblikovanje i primjena

**Sveučilište
Sjever**

DIPLOMSKI RAD br. 159-MMD-2024.

**ANALIZA NASILJA U FILMOVIMA QUENTINA
TARANTINA**

Student

Tomislav JarmiĆ, 2927/336

Mentor

dr.art. Irena Škorić

Varaždin, rujn 2024.

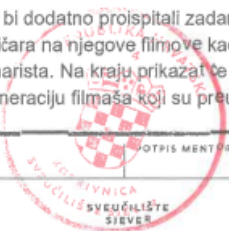
Prijava diplomskog rada

Definiranje teme diplomskog rada i povjerenstva

ODJEL	Odjel za Multimediju		
STUDIJ	diplomski sveučilišni studij Multimedija		
PRISTUPNIK	Jarmić Tomislav	MATIČNI BROJ	2927/336
DATUM	10.09.2024.	KOLEGIJ	Digitalna video produkcija
NASLOV RADA	Analiza nasilja u filmovima Quentina Tarantina		
NASLOV RADA NA ENGL. JEZIKU	Analysis of violence in Quentin Tarantino's films		
MENTOR	Irena Škorić	ZVANJE	doc. dr. art.
ČLANOVI POVJERENSTVA	1. - predsjednik - doc.dr.sc. Domagoj Frank 2. - član - izv.prof. dr.sc. Mario Periša 3. doc. dr. art. Irena Škorić - mentor 4. -zamjenski član - izv. prof. dr. sc. Robert Geček 5.		

Zadatak diplomskog rada

BROJ	159-MMD-2024		
OPIS	<p>Quentin Tarantino najutjecajniji je režiser svoje generacije, poznat po eksplicitnom nasilju prikazanom u njegovim filmovima. Ovaj rad istražiti će njegovu karijeru od njegovih uzora, analize kriterija koji čine nasilne scene, kao i utjecaj na nove generacije koje je inspirirao. Kriteriji koji će se analizirati bit će dizajn zvuka, humor i kadriranje. Razlog odabira tih kriterija je taj što su ti kriteriji bili ključni za uspješan prikaz zabavnog i atraktivnog nasilja na filmu. Dizajn zvuka svojim intenzitetom određuje koliko će nasilna scena biti prizemljena u stvarnosti ili će sve više odskakati od realizma. Također će se analizirati glazba korištena u filmu u svrhu stvaranja humora. Humor je definiran u samom scenariju te odlično napisani likovi svojom humorističnom stranom, Tarantinove intenzivne nasilne scene čine lakšima publici. Kadriranje napete scene čini još intenzivnijima, te raznim kadrovima prikazuju užas, ljepotu i humor nasilnih scena. Objasniti će se utjecaj na samog Quentina Tarantina od strane njegovih idola čiji su filmovi inspirirali njegov vizualan stil. Provest će se i anketa o nasilnim scenama u filmovima Quentina Tarantina, kako bi dodatno proispitali zadanu tezu. Također ćemo se dotaknuti kontroverza i negativne reakcije kritičara na njegove filmove kao i na loše pokušaje kopiranja njegovog stila od strane drugih režisera i scenarista. Na kraju prikazat će se i primjeri Tarantinovog utjecaja na današnju pop kulturu, kao i novu generaciju filmasa koji su preuzeli Tarantinovu formulu i primijenili ju u svojim filmovima i serijama.</p>		
ZADATAK URUČEN	11.09.2024.	POTPIS MENTORA	Irena Škorić

Zahvale

Ovom prilikom zahvaljujem se svim profesorima Sveučilišta Sjever koji su mi pomogli za vrijeme studiranja, a posebno se zahvaljujem svojoj mentorici Ireni Škorić za pomoć pri stvaranju ovog rada.

Posebno se zahvaljujem svom dobrom prijatelju Tomo Hunjaku na savjetima i podršci.

Za kraj, zahvaljujem se svojoj obitelji i prijateljima na konstantnoj podršci tijekom mog školovanja.

Sažetak

Nasilje u filmovima prisutno je gotovo od samih početaka kinematografije. Mnogi režiseri pokušali su prenijeti adrenalin i uzbuđenje nasilja koje nas okružuje i prikazati ga na veliko platno kao zabavu za posjetitelje. Redatelj kojem je prikaz nasilja na velikom ekranu najuspješnije pošao za rukom upravo je Quentin Tarantino. Quentin Tarantino najutjecajniji je redatelj svoje generacije, najpoznatiji po prekomjernom prikazu nasilja na filmu, kao i odlično napisanim scenarijima. Svoj stil definirao je prema svojim uzorima, starim majstorima filmske umjetnosti koji su svoj trag zabilježili još šezdesetih godina prošlog stoljeća. Provedena je analiza svih filmova Quentina Tarantina kako bi se bolje objasnila privlačnost nasilnih scena i također opravdalo prekomjerno, eksplicitno nasilje prikazano na filmu. Za analizu uzeta su tri kriterija: dizajn zvuka, humor i kadriranje. Dizajn zvuka svojim intenzitetom određuje koliko će nasilna scena biti prizemljena u stvarnosti ili će sve više odskakati od realizma. Također je analizirana glazba korištena u filmu u svrhu stvaranja humora, kako bi se nasilje prikazalo što atraktivnijim. Humor je definiran u samom scenariju te odlično napisani likovi svojom humorističnom stranom, Tarantinove intenzivne i nasilne scene čine lakšima publici. Kadriranje intenzivne scene čini još intenzivnijima, te raznim kadrovima prikazuju užas, ljepotu i humor nasilnih scena. Nakon provedene analize, zaključeno je kako su ključna sva tri kriterija za uspješnu nasilnu scenu te kako ovise jedni o drugima za najbolji krajnji rezultat. Zbog velikog uspjeha koji je postigao svojim filmovima, Quentin Tarantino također je utjecao na nove generacije filmaša koji su preuzeli njegov pristup nasilju te ga implementirali u svoje filmove i serije.

Ključne riječi: dizajn zvuka, humor, kadriranje

Summary

Violence in films has been present almost since the beginning of cinematography. Many directors have tried to increase the adrenaline and excitement of the violence that surrounds us and show it on the big screen as entertainment for visitors. The director who was most successful in portraying violence on the big screen is Quentin Tarantino. Quentin Tarantino is the most influential director of his generation, best known for his excessive depiction of violence on film, as well as excellently written scripts. He defined his style according to his role models, the old masters of film art who left their mark in the sixties of the last century. An analysis of all of Quentin Tarantino's films was conducted to better explain the appeal of violent scenes and also to justify the excessive, graphic violence shown on film. Three criteria were taken for analysis: sound design, humor and framing. The sound design, by its intensity, determines how much a violent scene will be grounded in reality or will bounce more and more from realism. Also analyzed was the music used in the film for the purpose of creating humor, in order to present the violence as attractively as possible. Humor is defined in the script itself, and the well-written characters, with their humorous side, make Tarantino's intense and violent scenes easier for the public. The framing of an intense scene makes it even more intense, and in various frames they show the horror, beauty and humor of violent scenes. After the analysis, it was concluded that all three criteria are crucial for a successful violent scene, and that they depend on each other for the best end result. Due to the great success he achieved with his films, Quentin Tarantino also influenced a new generation of filmmakers who took his approach to violence and implemented it in their films and series.

Key words: Sound design, humor, framing

Sadržaj

1. UVOD	1
2. METODOLOGIJA	3
3. UZORI I STIL	5
4. ANALIZA NASILJA U FILMOVIMA QT	10
4.1. KRITERIJI	10
4.2. DIZAJN ZVUKA	11
4.3. HUMOR	16
4.4. KADRIRANJE	20
4.5. SPOZNAJE	30
5. OSTAVŠTINA QT	31
5.1. USPJEŠNOST I KONTROVERZE	31
5.2. UTJECAJ I PERCEPCIJA	32
6. REZULTATI PROVEDENE ANKETE	34
7. ZAKLJUČAK	44
8. LITERATURA	45

1. UVOD

U ovom diplomskom radu istražuje se zašto je nasilje u filmovima Quentina Tarantina toliko privlačno gledateljima diljem svijeta. Motivacija za rad jest objasniti zašto je nasilje u njegovim filmovima prikazano na tako eksplicitan način. Kroz analizu njegovih filmova, identificirani su ključni elementi takvog njegovog prikaza nasilja te njihov utjecaj na današnju svjetsku kinematografiju.

Rad se sastoji od tri velike cjeline: o filmovima i režiserima koji su utjecali na Tarantina, kako dizajn zvuka zajedno sa humorom i kadriranjem čine nasilne scene u njegovim filmovima uzbudljivim i zabavnim, te o novim filmovima i generacijama koje je inspirirao Tarantino.

Filmovi Quentina Tarantina veoma su slojeviti, no rad je usredotočen na aspekt nasilja u njegovim filmovima, točnije na čimbenike koji njegovo nasilje čine atraktivnim i uzbudljivim.

Nasilje je prisutno u filmovima od samog početaka kinematografije. Već 1903. godine u poznatom vesternu „The Great Train Robbery“ prikazane su scene čovjeka prebijenoga do smrti komadom ugljena, nekoliko međusobnih pucnjava, kao i bliski kadar pištolja koji puca direktno u kameru. Kroz 20. stoljeće pa do dan danas prikazi nasilja prolazili su kroz mnoge faze i stilove te i dalje pobuđuju maštu mnogim gledateljima širom svijeta. Javlja se pitanje zašto je nasilje u filmovima toliko zanimljiv i fascinantan fenomen. Poznati redatelj Quentin Tarantino daje jednostavno objašnjenje „...jer je jednostavno toliko zabavno“. Upravo je on zaslužan za neke od najupečatljivijih scena nasilja u svjetskoj kinematografiji te su njegovi filmovi kao takvi prikladni za istraživanje o tome što prikaz nasilja čini toliko zadivljujućim.

Kako bismo najbolje shvatili utjecaj Tarantina na svjetsku kinematografiju, najprije moramo upoznati samog Tarantina, kao i uzore koji su utjecali na njegov rad. Quentin Tarantino rođen je 27. ožujka 1963. godine u Knoxville, Tennessee. Sin je jedinac majke Connie McHugh, koja je djelom Indijanka i djelom Irkinja te sin glumca Tonya Tarantina koji ih je napustio prije no što je Quentin Tarantino rođen. Sa samo četiri godine seli se s majkom u Kaliforniju gdje se počela razvijati njegova ljubav prema filmovima. Uronjen u sirovo okruženje Los Angelesa, Tarantino je upio energiju različitih supkultura i narativa koji će kasnije isplivati na površinu u njegovim filmovima. Rano djetinjstvo Tarantina obilježeno je likom Elvisa Presleya, stripovima i tv serijom „Gunsmoke“. Njegovi česti posjeti kinu s majkom, približili su mu kinematografska djela redatelja kao što su Kurosawa i Leone, ulijevajući mu poštovanje prema umjetnosti

pripovijedanja u različitim kulturama i razdobljima. Njegova rana fascinacija redateljima kao što su maloprije spomenuti Sergio Leone i Akira Kurosawa dovela je do osebujnog vizualnog stila obilježenog dramatičnim krupnim planovima, stiliziranim nasiljem i pedantnom pažnjom prema detaljima. [1] Akira Kurosawa i Sergio Leone nisu bili jedini redatelji koji su imali veliki utjecaj na Tarantina, ovdje valja također spomenuti i velikog Martina Scorsesea, kao i Briana dePalmu čiji su filmovi „Taksist“ (1975.) i „Blow Out“ (1981.) definirali kasniji Tarantinov stil. Uživao je u jezivim horor filmovima, obožavao je „Frankenstein Meets the Wolf Man“ s Lonom Chaneyem Juniorom i Belom Lugosijem. [2] Tarantino je mrzio školu, stoga je umjesto učenja radije provodio svoje vrijeme gledajući filmove i čitajući stripove. Jedini predmet koji je smatrao zanimljivim bila je povijest, iz razloga što je sadržavala priče, baš kao i filmovi. Također je mrzio fizičke aktivnosti kao što je sport. Nikada se nije uspio pronaći u sportu te je tvrdio kako muškarci također ne vole sport, već se pretvaraju kako bi se uklopili u standarde društva. Nakon što je sa samo petnaest godina napustio srednju školu, zaposlio se kao vratar u kinu za odrasle. Kao i svim velikim filmoljupcima, u početku nam pažnju privlače ljudi koji se nalaze na ekranu, odnosno ispred kamere, a ne oni koji su iza nje. Tako je i Tarantino isprva želio biti glumac te je odlazio na satove glume, kako bi jednoga dana glumio u filmovima. Nakon što je dao otkaz u kinu za odrasle zaposlio se na savršenom mjestu, u videoteci zvanoj „Video Archives“. Ondje je imao neograničen izbor filmova iz cijelog svijeta. Svaki tjedan napravio bi mali filmski festival određenog žanra, bilo da se radilo o znanstvenoj fantastici, francuskom novom valu ili čak kriminalističkom žanru. Na taj način raslo je njegovo znanje o filmu. Upravo nakon tjedna kriminalističkog žanra, dobio je ideju za svoj prvi film „Reservoir Dogs“.

2. METODOLOGIJA

U ovom radu koriste se znanstvene metode primarnog i sekundarnog istraživanja. Primarno istraživanje sastoji se od analize svih devet filmova Quentina Tarantina, na kojima je on sudjelovao istovremeno kao redatelj i scenarist, kako bi se analizirala samo njegova najizvornija vizija. Spomenuti filmovi analizirani su pomoću znanja stečenog na kolegijima s fakulteta vezanim uz vizualnu i audio produkciju, prema kriterijima dizajna zvuka, humora i kadriranja jer čine najupečatljivije elemente njegovog stilskeg izričaja.

Od spomenutih kriterija, humor je analiziran kroz relevantne aspekte scenarija zahvaćenih filmova kao i samu situaciju u sceni koja nasilnu scenu čini komičnom. Kod analize zvuka, segment je podijeljen na dva dijela, glazbu i dizajn zvuka. Glazba u nasilnim scenama određuje ritam i brzinu kojom se scena odvija, kao i ugođaj koji stvara svojom tematikom, dok dizajn samog zvuka scenu utemeljuje u stvarnosti ili ju čini sličniju animiranim filmovima. Analiza kadriranja bazirana je na neizvjesnosti prve scene filma „Inglorious Basterds“, kadrovima čiji je sam Tarantino pionir, kao i bliskim kadrovima krvi koje su krucijalan dio svake nasilne scene u filmovima Quentina Tarantina.

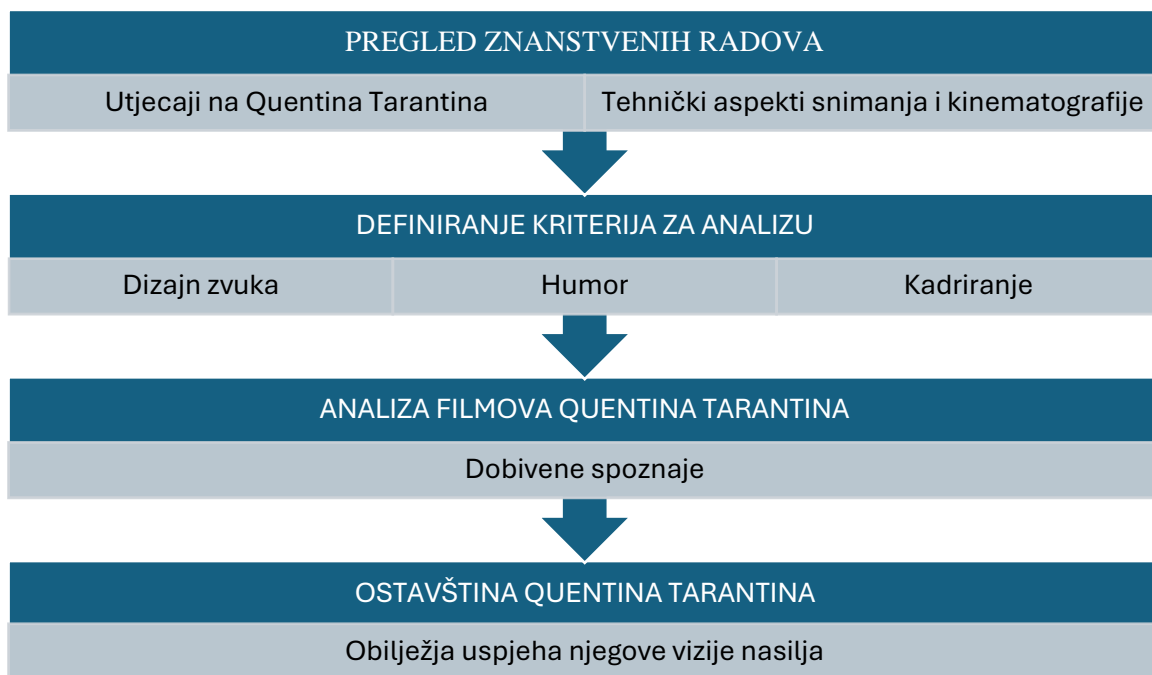
Sekundarno istraživanje sastoji se od pregleda relevantnih znanstvenih radova i članaka s temama prikaza nasilja u filmovima Quentina Tarantina, moralnih vrijednosti, crnog humora, te ostalih utjecajnih režisera. Istraživanje provedeno o samom Tarantinu također se bazira na znanstvenim radovima koji se bave njegovom prošlošću, najviše njegovim djetinjstvom.

Tehnički aspekti snimanja i kinematografije također su potkrijepljeni znanstvenim radovima i člancima.

Cilj sekundarnog istraživanja bio je shvatiti, definirati utjecaje na stvaralaštvo i viziju Quentina Tarantina, te tako definirati kriterije prema kojima će se izvršiti primarno istraživanje.

Spoznaje iz provedenih istraživanja su se zatim primijenile na moderne filmove i serije gdje je vidljiv utjecaj Quentina Tarantina, kako bi se identificirala obilježja uspjeha njegove vizije nasilja.

S ciljem lakšeg praćenja sadržaja i misaonog procesa ovog rada, slijedi njegov grafički prikaz.

Slika 1: Metodologija

3. UZORI I STIL

Quentin Tarantino nije nikada stekao formalnu filmsku edukaciju, već je svoje filmsko znanje stekao gledajući filmove i proučavajući ih. Analizirao je zašto mu se određeni filmovi sviđaju, zašto „rezonira s njima“ te ako bi pisao i snimao svoje filmove, kakvi bi bili filmovi koje bi on gledao. U ovom poglavlju proći ćemo najutjecajnije redatelje koji su oblikovali Tarantinov ukus, kao i kasnije filmove te na koji način je Tarantino tim velikanima odao počast u svojim filmovima. Jedinstveni filmski stil Quentina Tarantina duboko je ukorijenjen u kulturnom i estetskom miljeu eksploatacijskog filma 1970-tih, narativa francuskog novog vala. Grubi, neoprostivo sirovi vizuali koje je naslijedio od eksploatacijskog filma 1970-tih služe ne samo da očaraju publiku, već da je uranjaju u svijet koji prihvaća vlastitu vulgarnost i ekstreme.[3] Vizualni okviri isprepleteni narativnim tehnikama koje je Tarantino prenio u svoje filmove podsjećaju na redatelje francuskog novog vala poput Jean-Luc Godarda i Françoisa Truffauta, koji su izbjegavali linearno pripovijedanje u korist složenih, slojevitih zapleta koji drže publiku stalno angažiranom i intelektualno stimuliranom. Jean-Luc Godard je posebno utjecao na Tarantina svojom inovativnošću, kršenjem pravila, komentiranjem filmova i kinematografije u svojim filmovima. Tarantino je uzeo taj pristup i implementirao u svoje filmove gdje njegovi likovi u svakodnevnom razgovoru raspravljaju o filmovima i serijama. Jean-Pierre Melville radio je seriju kriminalističkih filmova snimanim u Francuskoj u Parizu ili Marseilleu te su njegovi filmovi bili odgovor na filmove Warner Brothersa sa Boghartom i Cagneyem, no u potpunosti prilagođeni francuskom stilu. Melville bi uzeo žanr koji je dobro poznat publici i napravio bi film u tom žanru u potpuno drugačijem stilu i perspektivi te na taj način iznova kreirao žanr. Ovdje također valja spomenuti i Alfreda Hitchcocka, režisera kojeg Tarantino iznimno cijeni, no vjeruje kako je bio ograničen snimanjem filmova za vrijeme 1950-tih, gdje nije imao toliko umjetničke slobode. Jedan od primjera njegovog utjecaja na Tarantina je počast koju Tarantino odaje Hitchcocku u filmu „Pulp Fiction“, kada Bruce Willis na zebri susreće Ving Rhamesa, bivšeg poslodavca kojeg je prevario. Na sljedeće dvije slike vidjet ćemo primjer počasnih kadrova talijanskom režiseru Federicu Felliniu i britanskom režiseru Alfredu Hitchcocku.

Slika 2: 8 i ½ (1963.), Pulp Fiction (1994.)

Slika 3: Psycho (1960.), Pulp Fiction (1994.)

Martin Scorsesse

Scorsesseov utjecaj na Tarantina jasno je vidljiv kada analiziramo likove koje Tarantino voli koristiti u svojim filmovima. Scorseseova sposobnost stvaranja slojevitih, moralno dvosmislenih antijunaka nije samo preslikana, već je precizno prilagođena i proširena u Tarantinovom repertoaru. Likovi poput Jules Winnfield i Vincent Vege nisu samo složeni, već odražavaju detaljno proučavanje ljudskih mana i vrlina, slično kao i Travis Bickle iz filma „Taxi Driver“ ili Henry Hill iz filma „Goodfellas“. Za Tarantina „Taxi Driver“ je najbolji film 1970-tih, ne samo zbog režije Martina Scorsessea, već zbog toga što je film najbolje istražio karakterne osobine filmskog lika u prvome licu ikada u povijesti. Tarantinov stil sličan je Scorsessevoj inovativnoj uporabi glazbe, vizualnoj kompoziciji i tehnikama montaže gdje poštuje njegovu inspiraciju dok stvara nove kinematografske temelje. Utjecaj Martina Scorsesea također vidimo njegovim maestralnim prikazom mafijaških, kriminalističkih filmova

čiji je žanr Tarantino uzeo kao kamen temeljac za svoja prva tri filma. U jednom intervjuu govori koliko ga je ljudi uspoređivalo sa Scorsesseom radi sličnih tematika. Tarantino, iako je bio uspoređivan sa Scorsesseom radi žanra u kojem je snimao te je utjecaj na njega bio očit, uvijek je želio biti svoj i jedinstven, kako bi se razlikovao od Scorsessea te pronašao svoj stil i jezik.

Brian De Palma

Iako je Tarantino veliki obožavatelj Martina Scorsessea, priznao je kako je ipak više naginjao filmovima Briana De Palme. Za Tarantina Brian De Palma je najbolji redatelj svoje generacije te njegov film „Blow Out“, u kojem glavnu ulogu igra John Travolta, svrstava u jedan od najboljih filmova svih vremena. Svaki puta kada bi izašao novi film Briana De Palme, Tarantino bi odbrojavao dane do premijere filma, te bi na samu premijeru otišao sam, kako mu nitko drugi ne bi upropastio, kako on to naziva, religijsko iskustvo gledanja filma po prvi put. Inovativne narativne strategije i upečatljivi stilski izbori De Palme, ostavili su velik utjecaj na Tarantina koji možemo jasno vidjeti u njegovoj sklonosti nelinearnom pripovijedanju, oštrim dijalozima te hommage odnosno počasti žanrovskim filmovima. Uzmemo li na primjer pripovijedanje u filmu „Pulp Fiction“, možemo jasno vidjeti kako se takvo nelinearno pripovijedanje može pronaći u DePalminoj sklonosti da poremeti tradicionalne vremenske okvire, a kako bi pojačao dramatičan učinak. [4] Tarantinova počast žanrovskoj kinematografiji, kao što se vidi u filmu „Django Unchained“, odražava De Palminu stilsku odvažnost u miješanju i ponovnom otkrivanju žanrova, što je dokaz njihovog zajedničkog poštovanja prema kinematografskoj prošlosti. U De Palminim rukama, konvencionalne situacije napetih i trilerskih filmova su reinterpretirane, što Tarantino primjenjuje u svome radu štovanjem špageti vesterna. Tarantinovi osebujni dijalozi između likova koji istovremeno razvijaju karakter i pokreću radnju, odražavaju slojevit, zamršen verbalni stil kojeg je uveo De Palma. Tarantinovo poštovanje prema žanrovskoj kinematografiji odražava De Palmino smjelo osmišljavanje klasičnih filmskih žanrova. Uključivanjem elemenata iz špageti vesterna kao što se vidi u „Kill Billu“ i „Jackie Brown“, Tarantino odaje počast dok istovremeno prilagođava ove žanrove modernoj publici. Ovaj hommage nije samo imitacija, već transformira, odjekujući De Palminom metodom prerade Hitchcockovskih motiva kako bi stvorilo nešto jedinstveno i vlastito. [5] Sljedeće dvije slike prikaz su počasti koje je Tarantino odao režiseru Brianu De Palmi u svom filmu „Once Upon a Time in Hollywood“.

Slika 4: Scarface (1983.), Once Upon a Time in Hollywood (2019.)

Sergio Leone

Uz Briana De Palmu vjerojatno najveći utjecaj na Quentin Tarantina imao je Sergio Leone, talijanski režiser najpoznatiji po špageti vesternima kao što su „The Good, the Bad and the Ugly“, „Fistful of Dollars“, „For a Few Dollars More“ i „Once Upon a Time in the West“. Tarantinov najdraži film je upravo „The Good, the Bad and the Ugly“, jer kako on kaže to je najveće postignuće u povijesti filma. Tarantinova narativna arhitektura, posebice u filmovima kao što su „Pulp Fiction“ i „Kill Bill“, odražava Leoneovu sklonost dugim kadrovima i preciznoj vizualnoj kompoziciji, metodama koje gledatelja uranjaju u film i rezoniraju s njime na emotivnoj razini. [6] Većina Tarantinovih filmova u njihovoj završnici imaju scenu visokih uloga, bitke epskih proporcija. Te scene ne bi postojale da nije bilo Sergia Leonea. Filmovi Leonea naučili su Tarantina da na njih gleda kao na opere, gdje glazba vodi kameru i samu scenu, priča vodi cijelu stvar na završni obračun kao što je to slučaj u gotovo svakom

Tarantinovom filmu. Leoneov pedantan pristup vizualnoj kompoziciji odražava se u Tarantinovoj kultnoj kinematografiji, gdje je svaki kadar izrađen da funkcionira kao narativno sredstvo. Nevjestin vrhunac sukoba s O-Ren Ishii u filmu „Kill Bill: vol. 1“, nije samo još jedna scena borbe, već vizualna simfonija koja prenosi slojeve pripovijedanja kroz boju, kadriranje i mizanscenu. [7]

Lik Ume Thurman, „The Bride“ iz filmova „Kill Bill vol. 1“ i „Kill Bill vol. 2“ uvelike je inspiriran likom Clinta Eastwooda iz Dollars Trilogije, „The Man With No Name“. Iako film nije western, već film osvete, „The Bride“ ima sve karakteristike Clinta Eastwooda kao glavna heroína svoje priče. Tarantino odaje počast u kadru snimanim teleskopskom lećom, kada „The Bride“ hoda prema kameri, baš kao i „The Man With No Name“ u filmu Sergia Leonea.

Slika 5: The Good, the Bad and the Ugly (1966.), Kill Bill: vol. 1 (2003.)

Slika 6: Once Upon a Time in the West (1968.), Kill Bill: vol 2 (2004)

4. ANALIZA NASILJA U FILMOVIMA QT

Tijekom analize Tarantinovih filmova vodit ćemo se prema trima kriterijima koji će utjecati na percepciju nasilja u određenim scenama. Analizirat ćemo utjecaj dizajna zvuka, humora te kadriranja na nasilne i vizualno odbojne scene koje upravo zbog tih elemenata postaju zabavne, privlačne i pamtljive.

4.1. KRITERIJI

Tijekom analize Tarantinovih filmova vodit ćemo se trima kriterijima koji će utjecati na percepciju nasilja u određenim scenama. Analizirat ćemo utjecaj dizajna zvuka, humora te kadriranja na nasilne i vizualno odbojne scene koje upravo zbog tih elemenata postaju zabavne, privlačne i pamtljive.

Dizajn zvuka

Sam Tarantino je u jednom intervjuu rekao da je način na koji stvara ideju za film taj da ode u svoju sobu punu gramofonskih ploča gdje prolazi kroz različite žanrove glazbe te kada pronađe pravu glazbu, tada će ona filmu dati njegovu osobnost, dušu i ritam koji će taj film imati. Kada ćemo pričati o glazbenim odabirima u njegovim filmovima, analizirat ćemo na koji način glazba funkcionira sa dijalogom, neizvjesnošću i vizualnim nasiljem na velikom ekranu. Odgovara li glazba nasilju koje se odvija u sceni ili je njezina potpuna suprotnost, kako bi razvila teror u komičnu notu. Kod dizajna zvuka, koji se obično koristi za usklađivanje i pojačavanje tona, analizirat ćemo njegovo korištenje u svrhu postizanja realizma u sceni ili pak apstraktnih zvukova. Quentin Tarantino koristi realistične zvukove nasilja koji su često pomiješani sa stiliziranim zvukovima kakve možemo čuti na crtanim filmovima. Dizajn zvuka u filmovima Quentina Tarantina često skače naprijed-nazad između ta dva ekstrema, a u ovom radu se analizira zašto je to tako.

Humor

Filmovi Quentina Tarantina prepoznatljivi su najviše po nasilnim scenama prepunim ekstremnim krvavim vizualima, no također i prema odlično napisanim likovima. Jedna od karakteristika koja čini likove toliko karizmatičnima i zanimljivima jest njihov crni humor. Kroz njegove filmove analizirat ćemo zašto baš njegov humor funkcionira u scenama napetosti i nasilja te na koji način kroz scenarij Tarantino razbija napetost kroz humor i zašto su njegove scena vizualnog nasilja toliko zabavne i uzbudljive za gledatelje.

Kadriranje

Kod kadriranja analizirat ćemo scenu iz filma „Inglorious Basterds“ kako bismo objasnili na koji način uz pomoć kamere Tarantino gradi napetost, zašto svaki kadar ima svoju svrhu i namjeru te kako spoj tih kadrova vodi do eskaliranja nasilja u sceni. Također ćemo spomenuti kadrove koji se ponavljaju kroz njegovu filmografiju te koja je njihova svrha. Zašto nasilje u njegovim filmovima, točnije krv, zaslužuje prema Tarantinu bliski kadar.

4.2. DIZAJN ZVUKA

Nakon završetka tihe ere nijemih filmova, pojavom zvuka, zvuk je postao neizostavan element svakog filma. Dijalog, dizajn zvuka, zvučni efekti, filmska glazba postali su novi ključni faktori u svakom filmu te su kreirali nove načine na koji se filmovi snimaju. Od pojave zvuka scenaristi i režiseri u procesu pred produkcije imaju glazbu i dizajn zvuka u glavi tijekom pripreme scenarija i snimanja. Kod pisanja scenarija Quentin Tarantino također obraća veliku pažnju na sam zvuk filma. Postoje dvije vrste scena nasilja u Tarantinovim filmovima, zabavno katarzično nasilje i uznemirujuće nasilje. Zabavno nasilje često je popraćeno naglašenim dizajnom zvuka, dok su zvukovi uznemirujućeg nasilja prizemljeni u stvarnosti. Jedna ili dvije scene iz svakog Tarantinovog filma poslužit će kako bi što bolje shvatili utjecaj glazbe i dizajna zvuka na nasilne scene te kako bi prepoznali filmske tehnike koje se ponovno pojavljuju u svakom njegovom sljedećem filmu.

Nasilne scene praćene glazbom više su od stilske izbora u filmovima Quentina Tarantina, svaka pjesma, kao i nasilna akcijska scena imaju višu svrhu. Jedan od primjera je scena iz filma „Reservoir Dogs“ gdje Michael Madsen reže uho policajcu uz pjesmu „Stuck in the Middle

with You“ Stealers Wheela. Ova zloglasna sekvenca je na prvo gledanje napeta poput horor filma zbog stalne prijetnje mučenja. Ono što znamo o liku kroz film je to da je Mr. Blonde lik za kojeg drugi govore kako je psihopat te kada ostane sam sa policajcem, jedina osoba koja je prisutna u prostoriji je Mr. Orange koji izgleda praktički mrtav. Ne možemo si zamisliti da bi itko zaustavio ovu groznu situaciju. Stoga, sa svim ovim znanjem, možemo zaključiti kamo sve ovo vodi. Zatočeni smo u skladištu bez ikakve šanse za bijeg, no glazba stvara kontradiktorni impuls. Pjesma kao što je „Stuck in the Middle with You“ trebala bi vas natjerati da tapkate nožnim prstima te zvuči kao da ne paše u scenu uzevši cijelu situaciju u obzir. Glazba je u ovoj sceni puno dominantnija nego dizajn zvuka, do te mjere gdje se dizajn zvuka gotovo niti ne primijeti. Kako se scena kreće te nasilje postaje sve gore i neizdrživo, dizajn zvuka jedino pojačava krikove policajca koji trpi bol rezanja uha, no samo rezanje niti ne čujemo od krikova, kao i glazbe koja je ovdje stavljena u prvi plan. Skrećući pogled sa nasilja, publika bi se trebala osjećati sigurno, no efekt je upravo suprotan, sada teror nije vizualan, već je zvuk glavni lik, što publiku tjera da u svojoj glavi zamisli užas. Michael Madsen vraća se u kadar sa krvavim odsječenim uhom u ruci, gledajući u finalni rezultat ovog mučenja. Tada slijedi trenutak mira i tišine gdje gospodin Blonde odlazi iz prostorije, stišava se i glazba dok on potpuno nestaje van hangara. Tada vidimo kako se u prtljažniku automobila nalazi benzin te znamo da sada slijedi još nešto gore. Kada se ponovno otvore vrata hangara, policajac ugleda kanistar s benzinom i glazba se ponovno nastavlja te biva sve jača sa svakim novim korakom Michaela Madsena i sve eskalira pucnjem iz pištolja, ponovno dizajnom zvuka. Ovdje vidimo jedan od prvih primjera korištenja glazbe koja ne odgovara sceni koja se odvija na ekranu, spoj ritmične i vesele pjesme sa ekstremnim nasiljem. Stvaranje „mjuzikla od nasilja“ u Tarantinovim filmovima uvodi složenu dinamiku koja naglašava brutalnost, a istovremeno izaziva refleksivnu reakciju gledatelja. [8]

Quentin Tarantino prije samog pisanja scenarija za svoje filmove, određuje ritam i osjećaj filma kroz glazbu. Kako bi pronašao pravi ritam filma, Tarantino prođe kroz brdo gramofonskih ploča te pažljivo odabere pet pjesama i te pjesme tada vode priču filma. Takvim principom pisanja priče nastao je film „Pulp Fiction“. Pjesme u ovom filmu služe kao uvod u sljedeću scenu. Gotovo svaka scena, odnosno poglavlje filma, započinje nekom pjesmom koja zadaje atmosferu nadolazeće scene. U filmu „Pulp Fiction“ inovativna upotreba dizajna zvuka i glazbe ne samo da pojačava prikaz nasilja u filmu, već služi i suprotstavljanju brutalnosti njegovih scena kontrastom, često ironičnim zvučnim zapisom, u konačnici povećavajući gledateljev emocionalni angažman i komentiranje prirode nasilja u popularnoj kulturi. Od uvodne špice

popraćene surf rock himnom Dick Dalea „Misirlou“ do kontrasta pjesme „Comanche“ tijekom scene mučenja lika Marsellesa Walleca. „Pulp Fiction“ prepun je popularnih pjesama, no rijetko koja je upotrijebljena tijekom nasilnih scena, osim već spomenute „Comanche“. Kao i u filmu „Reservoir Dogs“, Tarantino ponovno nasilnu scenu čini komičnu odabirom glazbe. Dok u scenama neizvjesnosti, kao u sceni gdje Uma Thurman doživljava predoziranje heroinom, glazbe nema. Tišina je ta koja nas drži napetima kada gledamo scenu te dizajn zvuka koji naglašava prirodne zvukove disanja, klizanje kapljica sa injekcije, kapljice znoja sa čela likova koje klize po njihovim zabrinutim licima, stavljaju nas u središte radnje te svaku sekundu neizvjesnog terora proživljavamo s njima. Dizajn zvuka ključan je u stvaranju emocionalnog krajolika filma, Tarantino prihvaća ovaj koncept kako bi stvorio višeslojno osjetilno iskustvo u kojem su glazba i zvuk jednako važni kao i vizualno pripovijedanje. [9] Naizgled neskladni zvučni zapisi služe za isticanje brutalnosti određenih scena kompenzirajući ih s glazbom koja izaziva potpuno različite emocije. Ova inovativna upotreba dizajna zvuka ne samo da obogaćuje emocionalnu teksturu filma, već i izaziva gledatelje da se suoče s vlastitom desenzibilizacijom na nasilje na ekranu. [10]

„Jackie Brown“, treći film Quentina Tarantina, jedini je film koji je adaptacija romana. Ono što će se često vući kroz ovaj rad što se tiče ovog filma, jest njegova suptilnost. Jackie Brown Quentinov je film koji koristi najviše glazbe, dok je njegov dizajn zvuka gotovo u potpunosti realan i prizemljen u stvarnosti. Razlog zašto je dizajn zvuka toliko realan i prizemljen, je taj što je Tarantino filmom „Jackie Brown“ želio dokazati publici koliko je sazrio te iako su njegove nasilne scene i dalje prepoznatljive, dizajn zvuka vođen je elementima prepoznatljivim iz stvarnoga života. Dok su popularne scene nasilja iz njegova prva dva filma bile vođene glazbom koja nije pratila teror vizualnog nasilja, već ga je prekinula svojim veselim notama, ta glazba se ne nalazi u nasilnim scenama filma „Jackie Brown“.

Kada bi morali odabrati koji film Quentina Tarantina sadrži najviše nasilja i krvoločnih scena, to bi tada bili „Kill Bill vol. 1 i 2“. Jedan od razloga je taj što oba filma prate priču vođenu osvetom. Mladenka odnosno „The Bride“ već u prvoj sceni leži u vjenčanici, u bazenu vlastite krvi te kao završni udarac Bill puca iz pištolja i pogađa metkom u glavu. Od prvog trenutka kada snop svjetlosti projektora pogađa veliko bijelo platno kina, izloženi smo nasilju. Na realističnom djelu spektra dizajna zvuka imamo trenutke kada je Uma Thurman ubijena na početku filma ili kada je zakopana živa, dok na drugom kraju spektra imamo pretjerane zvučne efekte, kao što je bitka sa jakuzama zvanima „Crazy 88“. Savršena scena za proučavanje glazbe, kao i korištenja dizajna zvuka u filmu. Scena počinje tako što „The Bride“ podiže katanu

sa staklenoga poda, gledajući O-Ren Ishii u oči spremajući se za dugoočekivani obračun, no njihova pažnja prekinuta je zvukovima motora koji se približavaju. Tarantino postepeno pojačava zvukove motora naglašavajući potencijalnu prijetnju i diže napetost dizajnom zvuka. Naglašeni zvukovi trčanja odvođe scenu koja počinje realnim dizajnom zvuka te ju dolaskom vođe bande vodi na drugi kraj spektra koristeći zvukove identične animiranim filmovima. Nakon što su se svi članovi klana „Crazy 88“ okupili i opkolili Umu, pjesma „Crane“ od benda „RZA“ krene svirati te povede cijelu scenu pripremajući publiku na bitku epskih proporcija. Dizajn zvuka diže tenzije između likova, pojačavajući zvuk sjajnih i naoštrenih samurajskih katana, glazba je svakom sekundom sve jača i jača, doseže svoj vrhunac i nasilje počinje. Mladenka zadaje prvi udarac, glazba u potpunosti prestaje te dizajn zvuka vodi cijelu scenu. Krikovi ozlijeđenih jakuza te međusobni udarci katana prizemljuju scenu prepunu nasilja.

Scena započinje kadrovima crno bijelog ratnog filma „Ponos Nacije“, napravljenog kako bi se podigao duh nacističkim oficirima u tijeku drugog svjetskog rata. Glazbe u ovoj sceni nema, svi zvukovi su prirodni - pucnjevi pušaka na filmu, rola filma koja se okreće kroz projektor te smijeh Adolfa Hitlera koji se urnebesno zabavlja gledajući film. Dizajn zvuka ovdje u potpunosti vodi scenu. Dijalog filma u kinu namjerno je naglašen zbog važnih poruka koje nosi, pogotovo dio filma kada se na velikom platnu pojavi Shosanna sa porukom za njemačku publiku koja će izgorjeti od ruke jedne Židovke. Atmosfera scene se mijenja, publika više da se projektor ugasi kako bi se film prekinuo, žamori nezadovoljnih ljudi u kinu daju sceni ton. Shosanna kaže Marcelu, pomoćniku kina da započne iskru, tada dizajn zvuka postaje ekstremno naglašen, ekstremnim bliskim kadrom cigarete koja leti zrakom i pada na isprepletene role filma koje gore tri puta brže nego papir. Platno kina je u plamenu, kinom odjekuje zvuk Shosanne koja se smije kao manijak, panika zavlada kinom. Urlici gledatelja isprepleteni smjehom Shosanne, eksplozija dvorane vođena vatrom, kino se raspada i još k tome, kao šlag na tortu, u dvoranu ulijeći „Nemilosrdni Gadovi“. Ulaze u ložu gdje sjede ministar propagande i Adolf Hitler te sa svojim strojnicama ispaljuju metke u njih. Ovdje se Tarantino poigrava sa dizajnom zvuka. „Nemilosrdne Gadove“, naše protagoniste, prije nego što otvore vrata lože, prati zvuk ratnih aviona kako bi naglasio njihov dramatičan ulazak. Glazbe još uvijek nema, niti je potrebna. Cijelu scenu vodi dizajn zvuka uz pucnjeve iz strojnice, krikovi užasa publike koja bježi od vatre i metaka u napučenom kinu. Vatra kao iz topa nikne iz ekrana te kao ogromni plamen svoje vrhove vuče po stropu. Nacistički amblemi padaju sa stropova, zastave gore i čuje se zvuk lupanja po vratima publike koja se bori za život. Tarantino scenu i dalje ostavlja u rukama dizajna zvuka, pojačava zvuk vatre koja gori, ponovno strojnice ispaljuju metke po

publici. Usporava i ubrzava zvuk metaka, kako bi naglasio nasilje u sceni te kako bi završio ovu scenu u svome stilu. Tajmer prije postavljenih bombi vraća se na nulu, pojačan zvukom pećnice koja je završila s radom i raznese cijelo kino eksplozijom koja ga uništava do temelja. Čovjek koji pada iz zgrade kroz prozor kina, zadnja je žrtva ove akcije koja se čuje. Scena završava kinom u plamenu i predvorjem koje biva ozvučeno tišinom, zvukom vatre koja gori te zvukom metalne ploče koja visi na ulazu u samo kino.

U filmu „Django Unchained“ nasilje je dodatno naglašeno kroz glazbu, kao i dizajn zvuka. Kada Tarantino želi naglasiti koliko je strašno nasilje bilo od strane bijelaca prema crnim robovima, tada dizajn zvuka dodatno naglašava filmske efekte. Udarci bičevima postaju toliko glasni da pariraju sa samim dijalogom, bolni krikovi robova, kao i okovi oko njihovih nogu toliko su naglašeni dizajnom zvuka da dolaze u prvi plan. Odabir glazbe također naglašava patnju koja se događa na ekranu. Glazba ipak u filmu ima i drugačiju funkciju, a sve kako bi nasilje koje naš protagonist, crnac Django, iskazuje prema bijelim robovlasnicima izgledalo što opravdanije i zabavnije. Nakon što kroz film publika sama posvjedoči užasnim torturama kojima su robovi bili podvrgnuti, navijaju za mladog Djanga da izbavi svoju voljenu ženu te da na svome putu osveti što više robova koji to nisu mogli sami. U sceni, kada umire Dr. King Schultz, dizajn zvuka pojačava svaki pokret kako bi se naglasila težina smrti njegova lika. Django se sada mora sam izvući te dizajn zvuka prati njegovo nasilje, svaki njegov pucanj iz pištolja dodatno je naglašen, na neke trenutke i usporen kako bi sam pogodak imao jači utisak. Naravno, kako je njegov red za osvetu, tako u scenu dolazi i glazba koja čini njegov pothvat sve privlačnijim i atraktivnijim za gledatelje koji uživaju u sceni te preispituju vlastiti moral prema opravdanom nasilju.

„The Hateful Eight“ jedan je od rijetkih filmova u miljeu Tarantinovih filmova što se tiče nasilja i glazbe, zbog toga što Tarantino ovdje po prvi puta svoj film prepušta u ruke skladatelja i to ne bilo kojeg skladatelja, već legendarnog Ennio Morriconea. Ennio Morricone najpoznatiji kao najveći skladatelj vestern glazbe u povijesti, Tarantinovu filmu dodaje dodatnu dozu neizvjesnosti i užasa. Od prvih kadrova filma Morriconeova glazba svojim mračnim tonovima nagovješta nasilje koje dolazi u filmu. Njegova glazba postaje narativno sredstvo, uznemirujuće melodije i disonantne harmonije povećavaju napetost te zrcale brutalnost sa velikog platna. Filmska skladba također dodaje notu klaustrofobije. Kako je radnja samog filma smještena na jednom mjestu, točnije u kolibi stare Minnie, Morricone svojom glazbom odlično stvara klaustrofobiju u zraku te publici svjesno izaziva osjećaj zatočenosti s likovima iz filma. Kroz pomno osmišljene kompozicije, Morricone uspijeva dočarati atmosferu koja je istovremeno

zlokobna i nemilosrdno napeta, osiguravajući da publika ostane na samome rubu neizvjesnosti tijekom cijelog filma. Morriconeova glazba ne samo da prati brutalnost na ekranu, već iz temelja preoblikuje način na koji gledatelji tumače i internaliziraju te činove nasilja. [11]

U Tarantinovom posljednjem snimljenom filmu „Once Upon A Time In Hollywood“, scene nasilja na kakve nas je naučio Tarantino, prepune krvi popraćene poznatim glazbenim hitovima gotovo da ni nema, osim na samome kraju filma. Radnja filma smještena je u šezdesetim godinama prošlog stoljeća. Glazba koja se koristi u filmu također je iz istog razdoblja, kako bi se ostvario osjećaj realizma. Višestruke razine filmske glazbe ne služe samo za uživanje publike, već i za njihovo usklađivanje s unutarnjim svjetovima likova. U filmu „Once Upon a Time in Hollywood“, pjesme poput „Twelve Thirty (Young Girls Are Coming to the Canyon)“ grupe The Mamas & the Papas odjekuju nostalgijom idealizirane prošlosti i jezivim strahom od neizbježnog nasilja. [12] Pjesma „You Keep Me Hangin' On“ svira za vrijeme najnasilnije scene cijeloga filma. Kako nasilje sve više i više eskalira, tako su i glazba i dizajn zvuka sve jači i jači. Dizajn zvuka dodatno je naglašen, kako bi se više osjetilo nasilje nad ubojicama te pružilo što zadovoljavajuće iskustvo. Čujemo svaki krik, ubod nožem, bacač plamena, udarac šake, ugrizi psa. Tarantino se svojim posljednjim filmom vratio svojim korijenima, točnije filmu „Reservoir Dogs“ u kojem je također najnasilniju scenu oblikovao naglašenim dizajnom zvuka i glazbom koja ju humoristično prati.

4.3. HUMOR

Tarantinovi filmovi osim što su najviše prepoznatljivi po svojem prekomjernom vizualnom nasilju, također su poznati zbog odlično napisanih likova i priča. Odlični dijalozi između tih likova rezultirali su dvama osvojenima Oscara za najbolji scenarij u filmovima „Pulp Fiction“ i „Django Unchained“. Razlog zašto su likovi u filmovima Quentina Tarantina toliko privlačni i karizmatični je njihova sposobnost korištenja crnog humora u najtežim trenucima. U ovom segmentu diplomskog rada analizirat ćemo upravo način na koji humor funkcionira u nasilnim scenama. Zašto nasilje na ekranu postaje toliko zabavno i gledljivo zbog humorističnih akcija i reakcija protagonista, pa čak i antagonista.

Njegov prvi izrežirani film prikazuje svršeni spoj glazbe i nasilja pomiješanim sa trenucima humora. Razlog zašto takav spoj funkcionira je taj što tekst pjesme savršeno opisuje situaciju u kojoj se likovi nalaze te je humor lika Michaela Madsena taj koji odgovara veseloj i ritmičnoj

pjesmi kada uzme odrezano uho i u njega kaže: „Hej što ima, čuješ to?“ Na trenutak nas nasmije i zaboravimo na nasilje koje se upravo dogodilo pred našim očima. Humor funkcionira zbog načina na koji Michael Madsen pleše nonšalantno uz glazbu, te istovremeno izvodeći nasilje nad murjakom koje ga zabavlja. Policajac, kao ni mi ne može vjerovati da čovjek koji će ga mučiti upravo pleše uz glazbu, ta reakcija policajca na tu cijelu situaciju, također je i reakcija publike. Zbog načina na koji rezoniramo s njim cijela situacija postaje komična. Štoviše jedinstvena narativna struktura filma „Reservoir Dogs“ dodatno pojačava ulogu humora kao kritičnog alata za ublažavanje napetosti i istraživanje dubine likova. Suprotstavljajući nelinearno pripovijedanje naletima crne komedije, Tarantino vješto ublažava utjecaj nasilnih tema. [13]

Scena iz filma „Pulp Fiction“, „Oh man, I shot Marvin in the Face“, jedan od najboljih primjera gdje Tarantino kroz dijalog spaja humor sa nasiljem. „Pulp Fiction“ prema Tarantinu film koji osim što je kriminalističkog žanra, uvelike spada i pod komediju jer je strateški napisan na taj način. To se može najviše primijetiti u monolozima Johna Travolte. Uzmimo scenu u kojoj Samuel L. Jackson i John Travolta dvoje plaćenih ubojica koji odlaze u stan četvero cimera kako bi uzeli kovčeg koji pripada njihovom šefu, te povelu njegovog nećaka sa sobom. Nakon što su pukom srećom izbjegnuli smrt, zbog lošeg ciljanja momka iz druge prostorije, cijela situacija postala je zagonetka liku John Travolte. Vozeći se u autu Vincent svojim suputnicima ispriča svoju frustraciju. Tijekom razgovora između Julesa i Vincenta, Vincent se okreće prema Marvinu kako bi ga upitao za mišljenje, te ga slučajno usred razgovora puca direktno u glavu. Iznenađujuća smrt Marvina, te nonšalantna reakcija John Travolte na cijelu situaciju je ta koja čini cijelu scenu humorističnom. Marvinova smrt ne nosi težinu. Ovdje humor nose karizmatično napisani likovi Quentina Tarantina. Jules i Vincent iako su po struci plaćeni ubojice, cijeli film kroz njihove smiješne razgovore koje vode zajedno, Tarantino ih približava publici, te ih čini toliko simpatičnima da ih publika zavoli.

Scena u kojoj Robert DeNiro nakon uspješno izvršene primopredaje novaca u dućanu, odlazi na parkiralište pronaći mjesto gdje je parkirao kombi. Bridget Fonda koja glumi mladu i atraktivnu plavušu smatra komičnim što je Louis bio toliko nervozan i dezorijentiran u lancu dućana. Na tu frustraciju i nervozu od ilegalne primopredaje Louis prijete Melanie kako će je udariti ne da li mu torbu s novcem i ne pokaže li mu izlaz iz dućana. Melani, imajući moć u rukama odluči poigrati se njime kako bi se zabavila i otežala mu pronalazak kombija. Ovdje publika suosjeća s njezinim likom i stoji iza nje u ovom komičnom planu. Louis ponovno izgubljen na parkiralištu ne može pronaći svoj kombi. Melani ga cijelim putem zadirkuje

izgovarajući njegovo ime na iritantan način. Nakon nekog vremena neuspjele potrage za kombijem i iritantnim izgovaranjem njegova imena, Louis se okreće prema Melanie i upozorava ju da ne izgovori više niti jednu riječ. Melanie shvaća i kaže: „uredu, Louis“. Te dvije riječi bile su kap koja je prevagnula čašu i Louis izvlači pištolj iz hlača i puca Melanie u trbuh i glavu. Nastavlja šetati u potrazi za kombijem, kao da se ništa nije dogodilo te u trenutku kada ga ugleda okreće se i kaže Melanie da je kombi točno tamo gdje ga je ostavio, obraćajući se kao da je još uvijek živa. Taj odgovor na ugledani kombi posljednji je humorističan je trenutak u ovoj sceni. Humor u ovoj sceni funkcionira kao posljednja rečenica nekog komičarskog nastupa, takozvani „punchline“.

Scena u kojoj Uma Thurman odlazi do najvećeg majstora Kung Fua odličan je prikaz nasilja izmiješanim sa humorom. Ova scena koristi sve tri metodologije kako bi stvorila atmosferu humorističnom. Tarantino se koristi dizajnom zvuka koji se pojavljuje u kung fu filmovima 70-ih godina prošlog stoljeća, kao i brzim zoomom kako bi kadriranjem također bio sličniji žanru u kojem snima. Odlično napisani likovi sa dozom humora, zajedno sa prije spomenute dvije karakteristike stvaraju scenu komičnom. Pai Mei legendarni majstor borilačkih vještina, čovjek o kojem su ispričane legende poigrava se sa Beatrix, „Mladenkom“, kako bi testirao njezine borilačke vještine i prosudio je li vrijedna njegovog vremena. Beatrix nije ravna njegovim vještinama te se poigrava s njom na komičan i zabavan način. Mi kao publika zaintrigirani smo raznoraznim načinima kojima ju ponižava, te željno iščekujemo njegov sljedeći korak, jer smo svjesni dinamike koja se mora dogoditi na početku njihovog odnosa. Dok Beatrix trpi oštro skrbništvo, svaka njihova razmjena razotkriva ekscentričnost njihovog svijeta, te ubrzava njezinu evoluciju od jedinstvenog ubojice do prave ratnice. U suštini humor u filmovima „Kill Bill“ franšize osim što je prikazan kroz dijalog, također je prikazan kroz pokrete i tehnike borilačkih vještina. Besprijeekorna interakcija mračnog humora i apsurdna u Kill Bill-u pomno je izvedena kroz Tarantinovo prepoznatljivo narativno umijeće, kreirajući slojeve značenja ispod površinskog nasilja. Ovaj narativ ključan je za razumijevanje načina na koji crni humor djeluje unutar teksta da potkopa tradicionalna narativna očekivanja. [14] Trenutci kao što je također i „Mladenkin“ dvoboj sa Gogom Yubarijem, mladom ubojicom naoružanom smrtonosnom loptom i lancem, predstavljaju primjer ove tehnike. Pretjerana priroda njihove scene borbe u kombinaciji s neprikladnim ležernim dijalozima, transformira ono što bi tradicionalno bio svečani susret u bizarno duhovit skandal.

Ono što odlično funkcionira u filmu „Inglorious Basterds“ kada je u pitanju nasilje, to što se većina nasilja u filmu događa nacistima, skupinom ljudi koje publika u samom startu ne voli

zbog svih zločina koje su učinili kroz povijest. Zbog tog razloga nasilje prema njima je očekivano, opravdano i poželjno. Razlog zašto humor u nasilju nad njima toliko dobro funkcionira je upravo ta činjenica mržnje prema njima. Tarantino gotovo svaku scenu nasilja u filmu „Inglorious Basterds“ čini komičnom, kako bi publika lakše „prožvakala“ samo nasilje. Uzmimo na primjer scenu sa bejzbolskom palicom, kada Donnie „The Bear Jew“ bejzbolskom palicom na smrt prebije nacističkog zapovjednika. Scena je sama po sebi teška, kao i sama pomisao, no razlog zašto mi kao publika ostajemo gledati scenu u cijelosti je ta što lik Brad Pitta sa oduševljenjem reagira kada zapovjednik odbija otkriti lokacije ostalih vojnika, te sa smiješkom i uzbuđenošću kaže kako je gledati Donnia kako razbija lubanje nacističkih vojnika nešto najbliže što dečki u ratu imaju kino iskustvu. Kada izgovori tu rečenicu automatski mi kao publika nasilje koje će se dogoditi ne percipiramo kao stvarnost, nego upravo to, kao film, nešto što nije stvarno, već je tu za našu zabavu i uzbuđenje. U filmu „Inglorious Basterds“ trenutci apsurdnog humora isprepleteni su scenama mučnog nasilja, stvarajući ironičan ton koji prisiljava gledatelje da pomire svoj smijeh s jezivom stvarnošću rata. Ovaj „ironičan ton“ ključan je u uspostavljanju oblika komičnog nasilja koji nadilazi puku zabavu kako bi postao sredstvo za kritičko razmišljanje. [15]

Kada Django, Jamie Fox u posljednjoj sceni završava svoje osvetničko putovanje, puca u sestru Calvina Candia iz susjedne sobe koja leti kao u nekim crtiću. Taj spoj nerealnog nasilja pomiješanim sa zvukovima i koreografijom crtića Tarantino često koristi kako bi spojio humor i nasilje, te natjerao publiku na smijeh. Glavnu ulogu koju humor igra u filmu „Django Unchained“ jest smiriti tenzije i razlike između dviju rasa. Koliko god da je film po svojoj tematici težak konstantnim svjedočenjem rasne nepravde, humor je taj koji cijelu rasističku mržnju čini besmislenom. Scena Ku-Klux-Klana koji se udružuju kako bi se osvetili i ubili Djanga odličan je primjer kako humor prikazuje besmislenost rasizma. Tarantino se u toj sceni ismijava rasističkoj organizaciji, kao i apsurdnosti njihovih odora. Posljednja sekvenca filma „Django Unchained“ pojačava snagu Tarantinovog crnog humora, spajajući napetost i okrutnost na način koji u prvi plan stavlja njegov potencijal. Dok se glavni junak, Django suočava sa svojim tlačiteljima u eksplozivnom vrhuncu, publika se susreće sa fuzijom brutalne odmazde i sardonične duhovitosti koja naglašava grotesku prirodu društvenog tkiva Juga prije rata. Ovakvo Tarantinovo „umjetničko rješenje“ sinkronizira narativ filma, spajajući njegove komične elemente s trenucima oštrog nasilja kako bi se osvrnuo na šire društvene norme. [16]

Prilikom objašnjavanja funkcije koju humor ima u ovakvo nasilnoj sceni pokušat ću prenijeti kino iskustvo 2019. godine gledajući ovaj film u gradskome kinu u Varaždinu. Dan danas ovaj film, ovu scenu pamtim kao najbolje kino iskustvo ikada. Razlog je taj što nisam već dugo vremena na ekranu vidio toliko vizualno odbojne nasilne, krvave scene te u isto vrijeme čuo kako cijelo kino plače od smijeha i uživa u njemu. S time na umu analizirat ću zašto je baš to bio slučaj. Scena započinje likom Brada Pitta koji se opusti u stanu Ricka Daltona, te zapali cigaretu umočenu u drogu koju je kupio dan prije. Večeras nema obaveza, te ju odluči zapaliti i odvesti psa u šetnju. Nakon šetnje vraća se u kuću te postepeno krene osjećati djelovanje cigarete. Kako ga pratimo znajući da je zapalio cigaretu, svaka njegova kretnja postaje nam sve smješnija. Nakon što komično isproba pseću hranu, na vrata kuće agresivno ulazi Tex sa pištoljem u ruci. U kući se pojavljuju još dvije djevojke te prijete svima kako će ih ubiti. Situacija je ozbiljna, no Cliff Booth, kaskader po zanimanju u filmu se cijelo vrijeme susreće sa stvarnim nasiljem, dok ga Rick Dalton samo glumi na filmovima. Kada se Cliff Booth i Rick Dalton suoče s uljezima, njihove pretjerane reakcije i grotesko nasilje čine scenu komično apsurdnom. Ovakvo miješanje brutalnosti s humorom ne služi samo kao narativni obrat, već i kao oštromni komentar na često dezinficirani prikaz nasilja u Hollywoodu. [17] Trenutak kad u bazen upadne jedna od ubojica sa pištoljem, Rick Dalton u panici bježi iz bazena, te dodaje humor svojim gestama. Ono što postane vrhunac humora jest trenutak kada iz spremišta izvuče bacač plamena, isti onaj bacač plamena kojeg nije mogao držati na snimanju serije zbog prevelike vrućine vatre, no napokon se suočava sa stvarnim nasiljem i ovdje kao publika navijamo za njega da napokon uspije prebroditi svoj strah, te cijela situacija postiže humoristični vrhunac kada upali bacač plamena na hippie djevojku, jer znamo da ih prezire kroz cijeli film.

4.4. KADRIRANJE

U ovom poglavlju proučit će se kako Tarantino koristi kameru kako bi najefikasnije prikazao napetost i teror u sceni komplementirajući svoj scenarij. Prikazat ću različite načine upotrebe kadra koji nasilje može učiniti suptilnim, neizvjesnim ili ga pak staviti u prvi plan.

Kada pričamo o nasilju u filmovima Tarantina, „Jackie Brown“ sadrži najsuptilniji pristup. Većina nasilnih scena ne dobiva pažnju bliskog kadra kako bi se naglasila njihova težina i važnost u sceni, već je prikazana u obliku krupnih kadrova suptilnijim načinom. Nakon što je Tarantino postigao ogroman uspjeh sa filmom „Pulp Fiction“, nije želio da njegov sljedeći film

bude opterećen potrebom nadmašivanja „Pulp Fictiona“. Također je želio promijeniti očekivanja i iznenaditi publiku filmom koji se doima zrelije za njegove godine, tipom filma koji se četo viđa kod režisera u njihovim kasnijim djelima, što je i uspio te je upravo ta zrelost razlog zašto je nasilje u filmu „Jackie Brown“ toliko suptilno, smješteno u drugi plan. Takav primjer je kada Lik Samuela L. Jacksona upuca Roberta DeNira u filmu „Jackie Brown“, nas kao publiku taj hitac iznenađuje te Tarantino ne stavlja krv u prvi plan, već dopušta da se samo nasilje prikaže u krupnom planu, kao što možemo vidjeti na slici ispod.

Slika 7: Jackie Brown (1997.): Suptilnost vizualnog nasilja

Film započinje sa farmerom i njegovom obitelji u nacistički okupiranoj Francuskoj. Cijela obitelj radi ispred male seoske kuće kada čuju zvuk motora u daljini koji se približavaju te na farmu dolazi SS pukovnik Hans Landa. Ovdje počinje naša scena, sve je simetrično te je farmerova obitelj postavljena u liniju. Tarantino koristi oblik kvadrata u svome kadru, koji nas čini klaustrofobičnim, zarobljava nas. Kamera tijekom interakcije Hansa Lande sa kćerima u potpunosti prati Landu kako bi se osjetila njegova potpuna dominacija u ovom susretu. Nakon što Hans Landa zatraži čašu mlijeka, Tarantino stavlja bliski kadar na jednu od kćeri farmera kako bi nam dao do znanja da familija razumije u potpunosti što dolazak Lande znači.

Slika 8: Inglorious Basterds (2009.) Bliski kadar farmerove kćeri

Vraćamo se na Hansa Landu, ovaj puta sa niskim kadrom gdje se Landa ponovno vraća u dominantnu poziciju. Ključ ovih promjena kadrova je taj što su paralelni sa promjenom tona same scene. Uskoro dolazimo i do drugih promjena kutova snimanja, farmer sjeda za stol, kamera se kreće u desno kako bi uhvatila njega i pukovnika Landu kako zajedno sjede za stolom. Primjećuje se puno statičnih dugih kadrova u ovoj sceni, ovakvi kadrovi dio su Tarantinove strategije kako bi stvorio napetost. Odlaskom kćeri farmera svrha razgovora postaje jasna, a ton scene se mijenja i s njime se mijenjaju i kutovi kamere. Srednji kadar farmera preko ramena i odgovarajući obrnuti kadar preko ramena Hansa Lande je školski način snimanja razgovora s kamerom, otprilike namještenom na razinu očiju likova koji jednostavno razgovaraju.

Slika 9: Inglourious Basterds (2009.) Kadrovi preko ramena

Kada pukovnik Landa krene „pritiskivati“ farmera svojim pitanjima o židovskim familijama, kut snimanja se malo pomakne na farmera, bliže smo mu bez Lande u kadru. Izbacivši Landu van kadra, Tarantino nam daje intiman pogled na farmerovu izoliranost i ranjivost, sam je, što znači da ako je u opasnosti, nitko ne dolazi u pomoć.

Slika 10: Inglorious Basterds (2009.) Srednji plan farmera

Ovi širokokutni kadrovi razgovora traju otprilike tri i pol minute te Tarantino napokon odlučuje ubaciti bliski kadar, zbog važnosti detalja lule. Kamera prati pokrete farmera, farmer pokušava samouvjereno i uvjerljivo odgovoriti na zadana pitanja, pokušava preuzeti kontrolu nad scenom, no Hans Landa je još uvijek dominantan. Ponovno smo u razini očiju te su oba lika u kadru. Tad se kamera krene okretati sporo u lijevu stranu oko likova, osjećamo da smo u rukama pripovjedača. Tarantino se zaustavlja na kadru profila farmera koji priča Landi o židovskim familijama koje su živjele na ovom području prije okupacije.

Slika 11: Inglorious Basterds (2009.) Bliski kadar profila

Kamera tada tone prema podnim daskama te prolazi ispod njih kako bi otkrila važnu informaciju, razlog tenzije koju farmer osjeća, židove koje sakriva ispod njih. Cijela perspektiva ove scene se promijenila, ulozi su veći.

Slika 12: Inglorious Basterds (2009.) Kadar otkrivanja nove informacije

Tarantino sada postavlja novi kut kamere, kut koji nam je poznat prema razini očiju, no ovoga puta ga okreće za 180 stupnjeva. Hans Landa sada je na desnoj, a farmer na lijevoj strani. Tarantino ovu tehniku koristi kako bi nas dezorijentirao, suptilno učinio promjenu u nama, jer se promijenila i sama scena saznajući kako se bjegunci skrivaju ispod dasaka.

Slika 13: Inglorious Basterds (2009.) Dezorijentirajući krupni kadar

U trenutku razgovora kada se otkrije da su građani Francuske nadjenuli ime Hans Landi „Lovac na Židove“, Tarantino stavlja Landu u bliski kadar kako bi naglasio važnost ove činjenice i navede publiku da se osjeća nelagodno i još više zabrinuto za ljude ispod dasaka.

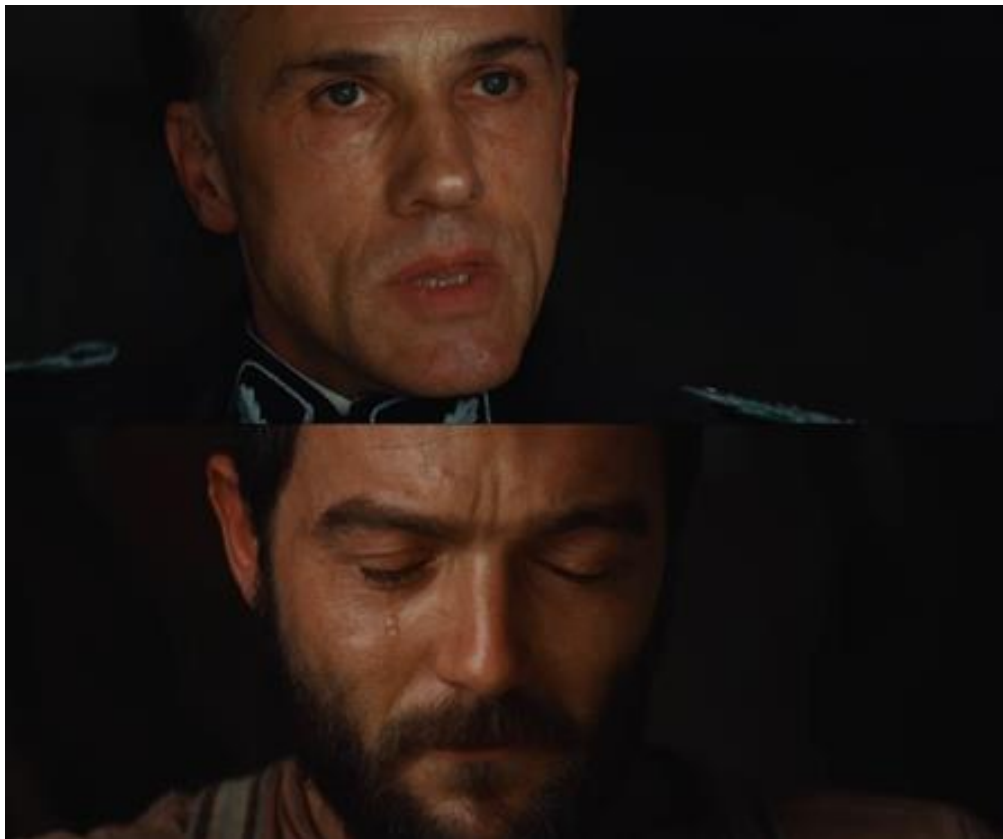

Slika 14: Inglorious Basterds (2009.) Bliski kadar Hansa Lande

Tijekom razgovora, kako se farmer postepeno raspada pred Landom koji s njim temeljito manipulira, tako su i kadrovi njih dvojice sve bliži i bliži, a kako bi se osjetila tenzija u prostoriji koja će u jednom trenutku eskalirati. Upotrijebljeni su bliski kadrovi sa laganim pokretom kamere koja se sve više približava njihovim licima. Farmer u suzama psihički puca i lulom kazuje mjesto gdje skriva židove. Kamera diže tenziju, približavajući se sve više i više prema licima glumaca, pretvarajući bliske kadrove u ekstremno bliske kadrove.

Slika 15: Inglorious Basterds (2009.) Bliski kadrovi

Slika 15: Inglorious Basterds (2009.) Ekstremno bliski kadrovi

Hans Landa tada odglumi šaradu, gdje pozove svoje vojnike u kuću pričajući engleski i nazivajući ih kćerima farmera, kako ljudi ispod dasaka ne bi ništa posumnjali. Tarantino je čekao svo ovo vrijeme da tenzija poraste do samog vrhunca, kako bi u najboljem trenutku pustio nasilju da povede scenu. Kadar iz kojeg gledamo kako vojnici ispaljuju sve metke iz svojih automatskih oružja nalazi se iznad njihovih glava kako bismo najbolje vidjeli metke koji probijaju podne daske i osjetili užas na ekranu. Glazba je na samom vrhuncu te je scena gotovo neizdrživa. Cijela prostorija je u prašini piljevine koja ovdje može služiti kao vizualna zamjena za krv. Hans Landa tada osjeća kako netko bježi te laganim korakom hoda po daskama, a Tarantino ga prati iz ptičje perspektive naglašavajući kako netko gore sav ovaj užas vidi.

Kada proučavamo način na koji Quentin kadrira nasilje u svojim filmovima, postoje određeni kadrovi koji se ponavljaju u njegovim filmovima. Neki od tih kadrova su „The Dutch Angle“, bliski kadrovi krvi i „Trunk Shots“, kadrove koje je Tarantino stvorio i popularizirao.

„The Dutch Angle“ najčešće se koristi u filmovima kako bi se prikazala tenzija, njegov nagnuti kut snimanja daje nam do znanja da nešto u sceni ne štima, nešto je krivo. Tarantino to u potpunosti razumije te je svaki kadar korišten s namjerom. Koristi ga u filmu „Inglorious Basterds“ nekoliko puta, također i u svom posljednjem filmu „Once Upon a Time in Hollywood“. Takav kut može biti suptilniji ili direktniji, sve ovisi o kutu nagiba koji režiser odabere. Što je kut nagiba veći, to je situacija u sceni napetija i neizvjesnija.

Slika 16: The Dutch Angles

Stvari koje se konstantno ponavljaju u Tarantinovim nasilnim scena su najčešće meksički obračuni na kraju filma. Situacije na samom kraju filma gdje se najbitniji likovi nađu u jednoj prostoriji i nasiljem razriješe sve račune. Takvi primjeri su u filmovima kao što su „Reservoir Dogs“, „Pulp Fiction“, „Kill Bil: vol 1 i 2“, „Django Unchained“, „The Hateful Eight“ i „Once Upon a Time in Hollywood“. Ono što je isto u svakom meksičkom obračunu kod Tarantinovih filmova je to da prolivena krv predstavlja glavnu katarzu, mogli bi reći kako je loša krv iscurila. Svaki puta kada scena završi sa prolivenom krvi, ta krv uvijek dobije blizak kadar kako bi se vizualno naglasila njezina važnost.

Slika 17: Bliski kadrovi krvi

Još jedna vrsta kadra koji valja spomenuti je takozvani „trunk shot“, kadar koji gleda iz žablje perspektive van prtljažnika automobila. Redatelj Quentin Tarantino popularizirao je tehniku ovog kadra primjenjujući ga u gotovo svim svojim filmovima. Takav kadar najčešće se pojavljuje na početku ili na kraju neke nasilne scene. Doprinosi prikazu nasilja, jer nas Tarantino stavlja u položaj žrtve te osjećamo žrtvinu klaustrofobičnost i strah. Ovi kadrovi često smještaju publiku u ograničen, intiman prostor koji odražava ograničene moralne, psihološke vrijednosti likova. [18] Ovaj kadar također funkcionira jer likovi koji stoje u kadru zbog niskog kuta snimanja izgledaju više i veće, što ih čini zastrašujućima te kadrom režiser jasno daje do znanja tko kontrolira ovu situaciju. Ovakvi kadrovi dosta su jednostavni po svojoj prirodi, glavna akcija odvija se između samih likova, jer je pozadina u ovakvim kadrovima najčešće prazno nebo. Na taj način Tarantino fokus preusmjerava na scenarij, oči i uši publike usmjerene su na performans samih glumaca, kao i na dijalog koji je ključan dio ovakvog kadra.

Slika 18: The Trunk Shots

4.5. SPOZNAJE

Temeljem provedene analize dobivene su spoznaje o karakteristikama Tarantinovog prikaza nasilja. Spoznaja analize je ta da je svaki od tri primijenjena kriterija, bilo to dizajn zvuka, humor ili kadriranje, neizostavan dio uspješne nasilne scene te da je scena najuspješnija kada se barem dva kriterija povežu. Kriteriji sami po sebi imaju svoju ključnu ulogu, no tek kada se zajedno ukomponiraju, scena dobiva dodatan element uzbuđenja, zabave i humora koji Tarantino želi postići u svojim filmovima. Dizajn zvuka, što više odskače od realnih zvučnih efekata, tim više samoj sceni dodaje jednu nadrealnu notu koja stvara humorističan ton i publici ublažava prikazano nasilje. Istu stvar radi i Tarantinov odabir glazbe. Što je pjesma tonalno u većem kontrastu u odnosu na nasilje koje vidimo na ekranu, time je njezin efekt jači te je nasilje prilagođenije i zabavnije za gledatelje. Tarantino gotovo u svakom filmu posjeduje napetu scenu čiji je dizajn zvuka, kao i humor prizemljen u stvarnosti, bez specijalnih efekata koji bi scenu digli na nadrealnu razinu. Također posjeduje scenu koja je čista suprotnost prethodnoj, gdje upravo pojačan humor u scenariju, kao i dizajn zvuka zajedno sa dinamičnim kadrovima stvaraju scenu nasilja humorističnijom i udaljenijom od stvarnosti.

5. OSTAVŠTINA QT

5.1. USPJEŠNOST I KONTROVERZE

Quentin Tarantino danas je poznat kao jedan od najuspješnijih i najutjecajnijih režisera svoje generacije. Njegovi filmovi kada izađu u kina postanu instant klasici, no uz sav taj uspjeh Tarantino je tijekom svoje karijere bio i često kritiziran, najviše zbog svog prekomjernog vizualnog stila nasilja te korištenja teških riječi u filmovima kao što su „Django Unchained,, i „The Hateful Eight“. Jedna od najupornijih kritika protiv Tarantina je njegovo veličanje nasilja koje se često smatra ne samo narativnim sredstvom, već i prepuštanjem brutalnosti radi spektakla. Quentin je bio kritiziran od samog početka, jedan od kritičara Joe Pollack koji piše za St. Louis Post-Dispatch o filmu „Reservoir Dogs“ rekao je sljedeće: „Priča je lažna koliko i imena pljačkaša – Mr. White, Mr. Blonde, Mr. Pink i Mr. Brown – te je također i himna nasilju, krvi i sadizmu koja doseže odbojne razine“. [19] Unatoč kritikama „Reservoir Dogs“ bio je veliki hit koji je Tarantinu dao dovoljno novaca i vjetar u leđa za njegov sljedeći film koji mu je dodijelio i Oscara za najbolji scenarij „Pulp Fiction“. „Pulp Fiction“ stavio je Quentina Tarantina na mapu, sada nije samo prepoznatljiv ljudima koji rade u filmskoj industriji, već je postao popularno ime u cijelome svijetu. Nakon velikog uspjeha „Pulp Fictiona“, adaptira roman Elmore Leonarda „Rum Punch“ i snima film zvan „Jackie Brown“. Nakon gotovo šest godina od izlaska filma „Jackie Brown“ Tarantino publiku oduševljava filmom „Kill Bill: vol. 1“, te „Kill Bill: vol. 2“ sljedeće godine, pričom o nekadašnjoj ubojici u potrazi za osvetom s Umom Thurman u glavnoj ulozi. Oba filma bili su velike uspješnice na kino blagajnama u sveukupnoj zaradi od 330 milijuna dolara sa budžetom od 110 milijuna dolara. Iako su oba filma odlično prihvaćena od strane publike i kritičara, još uvijek se provlačila priča o prekomjernom nasilju prikazanome na filmskom ekranu te o dobi gledatelja koji smiju otići na kino projekcije filma.

Njegov sljedeći veliki hit bili su „Inglorious Basterds“, skupina tajnih operativaca na zadatku kako bi ubili nacističke vođe, čiji se planovi podudaraju sa vlasnicom kina sa istom željom za osvetom. „Inglorious Basterds“ do tada je bio film Quentina Tarantina sa najvećom zaradom te je postigao ogroman uspjeh u Americi i svijetu od strane kritičara, kao i publike. Kontroverze su naime stigle sa njegovim sljedećim filmom, vesternom smještenim u vrijeme crnačkog robovlasništva, zvanim „Django Unchained“. U filmu pratimo oslobođenog roba Djanga koji uz pomoć njemačkog lovca na glave kreće spasiti svoju ženu od brutalnog vlasnika plantaže u Missisippiju. Razlog zašto je Tarantino dobio toliko opaski izlaskom filma, jest prekomjerno

korištenje riječi „Crnčuga“, pogrdni naziv za crnce tijekom doba robovlasništva u Americi. Ta činjenica uzrujala je mnoge kritičare.

5.2. UTJECAJ I PERCEPCIJA

Kao što je i sam Tarantino u svojim filmovima odao počast svojim uzorima, na isti način su i nove generacije odale počast i njemu. Tarantinov utjecaj vidljiv je u današnjim filmovima i serijama, pogotovo u korištenju glazbe koju je popularizirao. Njegove poznate rečenice pojavljuju se u drugim filmovima, pa čak i cijele situacije, kao što je to bio primjer u jednoj od epizoda u seriji „The Simpsons“. U filmu „Captain America: The Winter Soldier“ kada lažno umre lik Samuela L. Jacksona, na njegovoj grobnici ispisan je tekst iz filma „Pulp Fiction“ kojeg također u filmu izgovara sam Samuel L. Jackson, kao direktnu referencu na Quentina Tarantina.

Slika 19: Pulp Fiction (1994.), The Simpsons

Kao što smo i prije pričali koliko veliku ulogu glazba igra u filmovima Quentina Tarantina, određena glazba koja se pojavila u njegovim filmovima, korištena je i u drugim filmovima upravo zbog njegove popularnosti. Jedan od takvih primjera je „Battle without Honor or Humanity“, pjesma japanskog rock muzičara Tomoyasu Hotei originalno napisana za film „New Battles Without Honor and Humanity“ koja je postala neslužbena tema filma „Kill Bill: vol. 1“. Ta ista pjesma kasnije se pojavljuje i u drugim filmovima kao što su: „Team America: World Police“ (2004), „Shrek The Third“ (2007), „Transformeri“ (2007).

Tarantinov jedinstven stil služi kao nacrt za ambiciozne redatelje, pokazujući da pomicanje granica narativne forme može polučiti duboki umjetnički učinak i nadahnuti originalnost u filmskoj praksi. [20] Današnji filmovi i serije puno su hrabriji kod prikaza nasilja i krvavih scena te je jedan od argumenata taj da takve scene danas ne bi postojale da ih Tarantino nije toliko popularizirao u svojim filmovima. Neki od primjera bili bi „Deadpool“ (2016), „The Boys“ (2019-2024), „The Suicide Squad“ (2021).

Tarantino je inspirirao cijelu novu generaciju filmova koji su se bavili kriminalističkim žanrom pomiješanim sa crnom komedijom i zanimljivim dijalogom, no malo njih je uspjelo u tome. Većina filmova koji su pokušali biti novi „Pulp Fiction“ ili novi „Reservoir Dogs“, bili su neuspjeli promašaji, loše kopije Tarantinovih filmova koji pokušavaju biti nešto što nisu, padaju jer nemaju oštrinu Tarantinovih dijaloga koji su toliko specifična mješavina crnog humora, nasilja, glazbenih točaka i odlično napisanih likova. Neki od takvih primjera su: „Smokin' Aces“ (2006), „8 Heads in a Duffel Bag“, (1997), „Things to Do in Denver When You're Dead“ (1995), „2 Days in the Valley“ (1996).

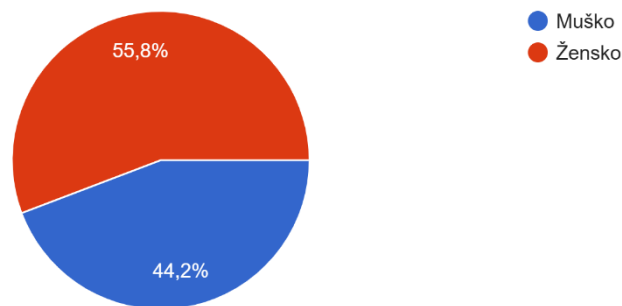
Slika 20: Loši pokušaji kopiranja Tarantinovih filmova

6. REZULTATI PROVEDENE ANKETE

U svrhu izrade ovog rada, također je provedena i istraživačka anketa. Cilj ankete je istražiti preferencije gledatelja u vezi elemenata filma, poput dizajna zvuka, humora, kadriranja te njihov utjecaj na nasilje u filmu. U istraživanju je postavljeno 19 pitanja koja preispituju preferencije ispitanika o nasilju u filmovima Quentina Tarantina te takvog žanra općenito. 52 ispitanika pristupila su ovoj anketi, a rezultati su sljedeći:

Spol

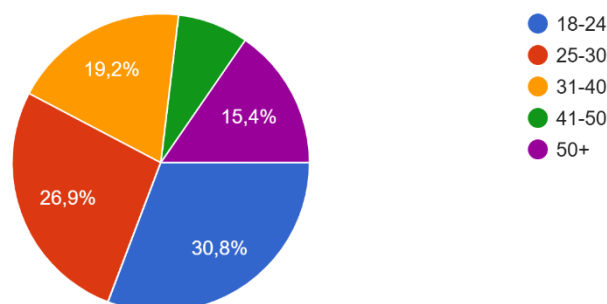
52 odgovora

Graf 1: Spol ispitanika

Dob

52 odgovora

Graf 2: Dob ispitanika

Završen stupanj obrazovanja

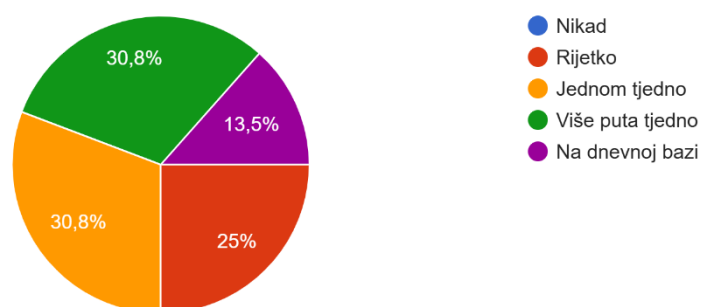
52 odgovora

Graf 3: Završen stupanj obrazovanja ispitanika

Koliko često gledate filmove?

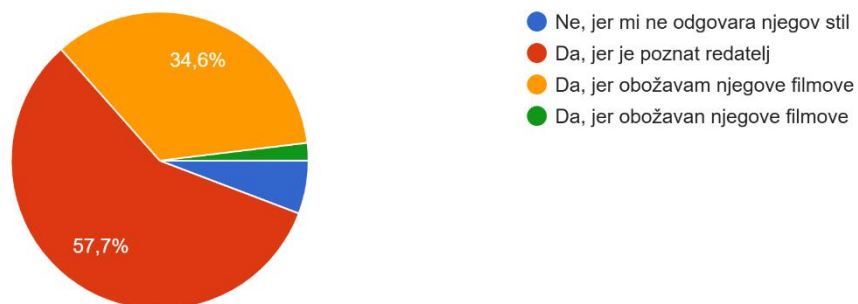
52 odgovora

Graf 4: Učestalost gledanja filmova

Jeste li ikada gledali film Quentina Tarantina?

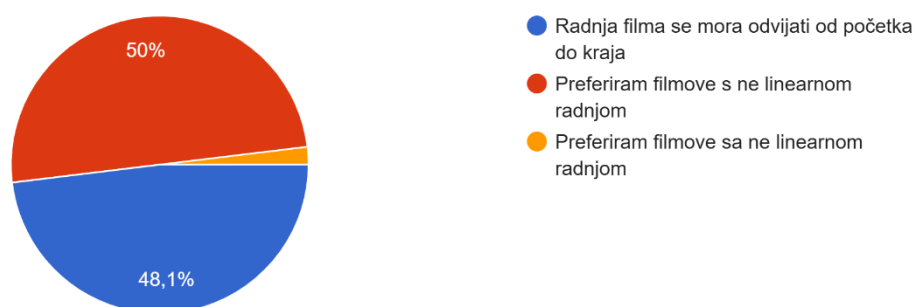
52 odgovora

Graf 5: Gledanost filmova Quentina Tarantina

Preferirate li filmove s linearno ispričanom pričom ili filmove s ne linearnom radnjom?

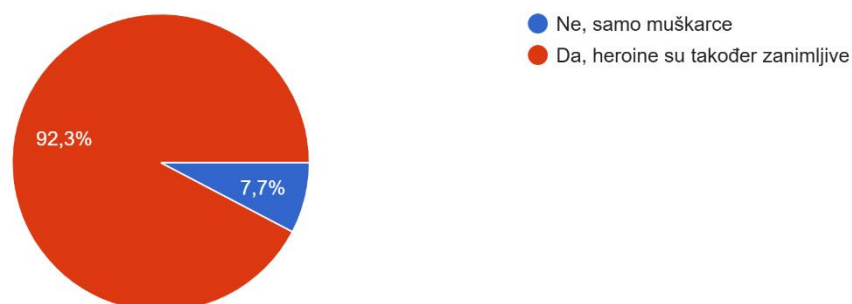
52 odgovora

Graf 6: Preferiranje filmova s linearnom i ne linearnom radnjom

Volite li filmove sa ženskim likom u glavnoj ulozi?

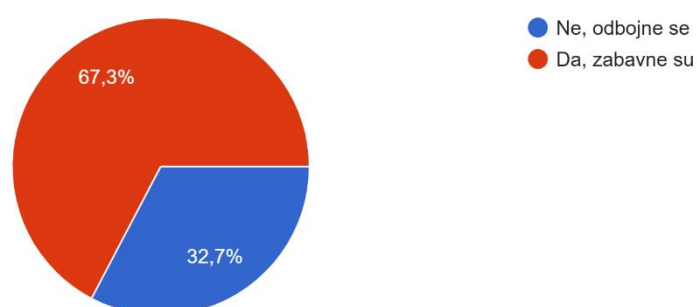
52 odgovora

Graf 7: Preferiranje ženskog lika u glavnoj ulozi

Jesu li Vam privlačne nasilne scene u filmovima?

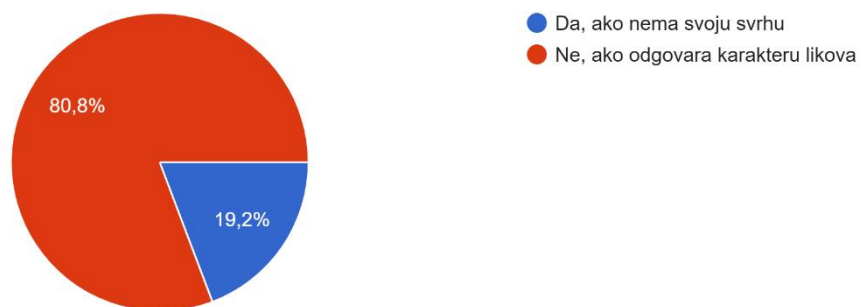
52 odgovora

Graf 8: Privlačnost nasilnih scena u filmovima

Je li Vam odbojan snažan rječnik pun psovki u filmovima?

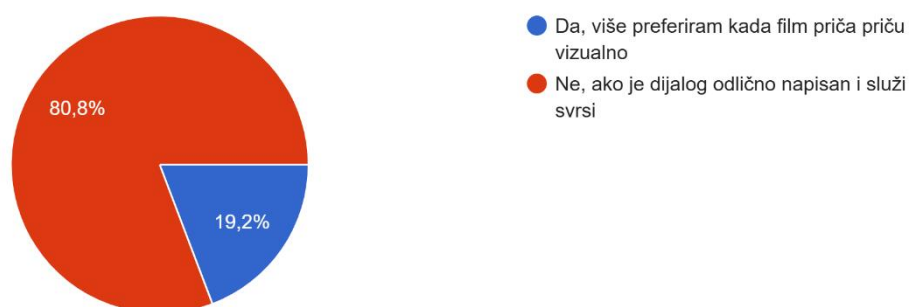
52 odgovora

Graf 9: Odbojnost snažnog rječnika punog psovki

Tijekom gledanja filma, gubite li pažnju na dugim, kompleksnim dijalozima?

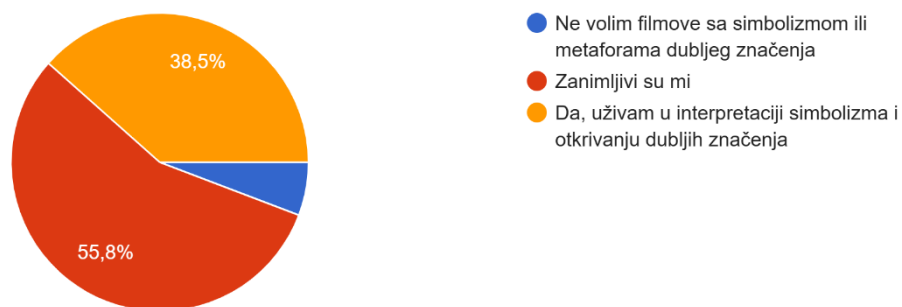
52 odgovora

Graf 10: Gubitak koncentracije nad kompleksnim dijalozima

Preferirate li simbolizam ili metafore za prenošenje dubljeg značenja?

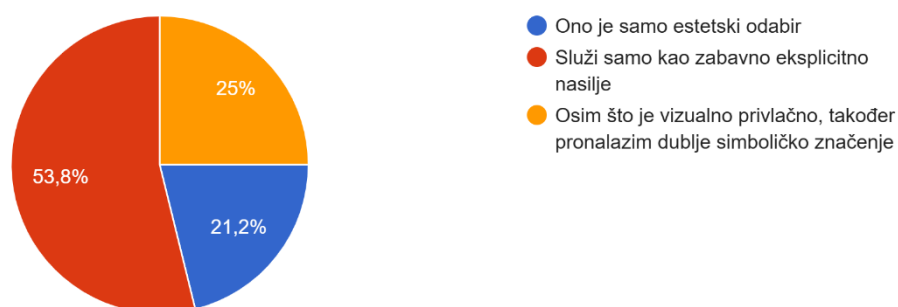
52 odgovora

Graf 11: Preferiranje simbolizma ili metafore u filmovima

Smatrate li da krv u Tarantinovim filmovima ima dublje simboličko značenje?

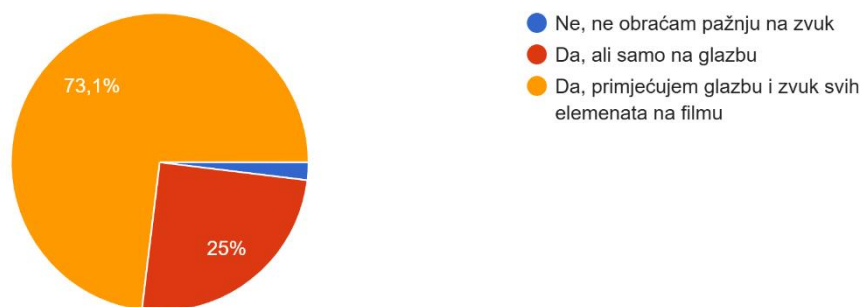
52 odgovora

Graf 12: Simbolizam krvi u Tarantinovim filmovima

Primjećujete li dizajn zvuka u filmovima?

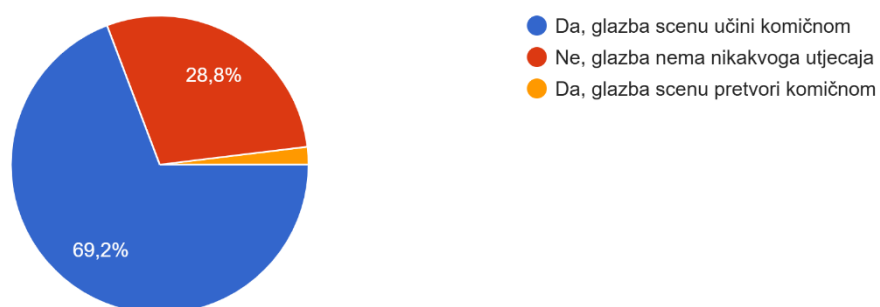
52 odgovora

Graf 13: Primjećivanje dizajna zvuka u filmovima

Kada čujete u nasilnoj sceni komičnu glazbu, je li vam lakše podnijeti nasilje?

52 odgovora

Graf 14: Preferiranje komične glazbe u nasilnim scenama

Koliki značaj za Vas ima dobar filmski kadar?

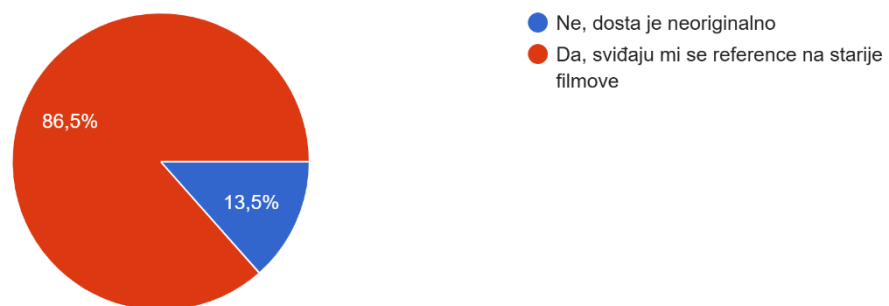
52 odgovora

Graf 15: Značajnost dobrog filmskog kadra

Cijenite li reference, počasti (eng. homage) starijih filmova u filmovima Quentina Tarantina?

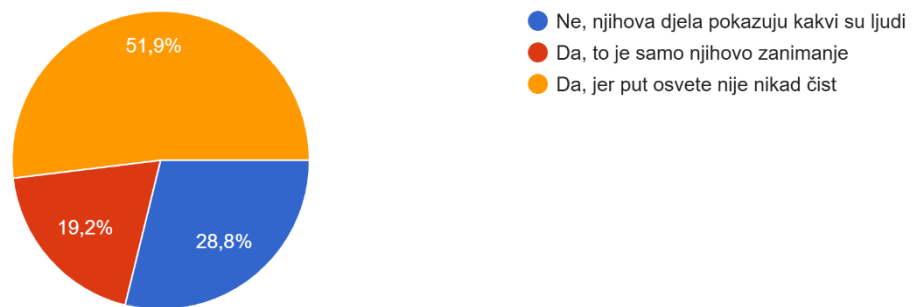
52 odgovora

Graf 16: Poželjnost referenci na stare filmove u filmovima Quentina Tarantina

Odobravate li nemoralna djela likova koji su u svojoj srži dobri ljudi?

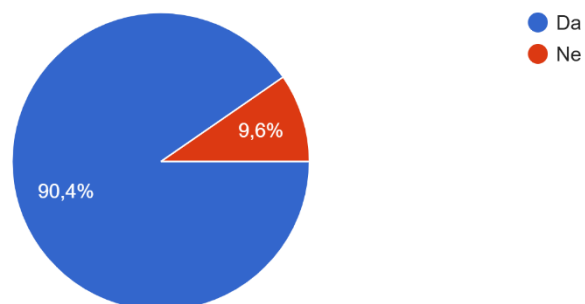
52 odgovora

Graf 17: Podržavanje dobrih likova u njihovim nemoralnim djelima

Smatrate li da dobro kadriranje, humor i dizajn zvuka zajedno stvaraju zabavnu, privlačnu nasilnu scenu?

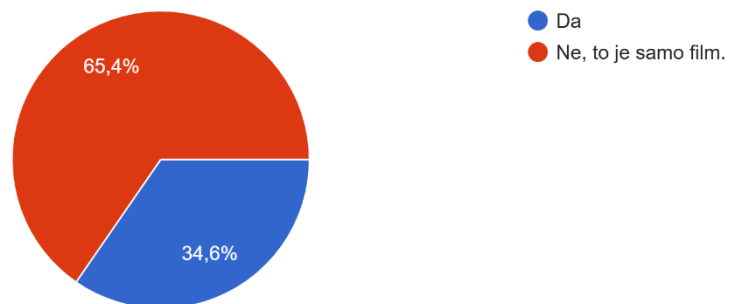
52 odgovora

Graf 18: Utjecaj dobrog kadriranja, humora i dizajna zvuka za stvaranje nasilnih scena privlačnima

Smatrate li da su današnje serije i filmovi postali previše nasilni?

52 odgovora

Graf 19: Mišljenje ispitanika o prekomjernom nasilju u današnjim filmovima

7. ZAKLJUČAK

Nakon temeljne analize svih filmova Quentina Tarantina može se zaključiti kako je za uspješnu, opravdanu vizualno grafički eksplicitnu nasilnu scenu bilo potrebno barem dvije od navedenih tri komponente. Dizajn zvuka, humor i kadriranje odlično funkcioniraju zajedno u kreiranju napete, ali i humoristično nasilne scene. Prema znanstvenim radovima, humor i dizajn zvuka bili su najbolji faktori u razbijanju napetosti nasilnih scena kako bi postale atraktivnije i zabavnije za publiku. Filmski kadrovi najbolje su služili kao način dizanja tenzije, prikazali nasilje vizualno privlačnim te uz scenarij srednjim planom najbolje proveli humor. Prema analizi ankete, gotovo svim ispitanicima kojima su nasilne scene odbojne, uz pravilno kadriranje, humor i dizajn zvuka te scene postaju privlačne za gledanje. Nasilne scene koje se pojavljuju u Tarantinovim filmovima ne staju samo kod njega, već su postale dio pop kulture u širokom spektru filmovima i serija koji su rado preuzeli Tarantinov recept te time postali eksplicitniji u prikazu nasilja na filmu, sve zahvaljujući upravo njegovoj popularizaciji.

8. LITERATURA

- [1] Prince, S. (1999). The warrior's camera: the cinema of Akira Kurosawa. Princeton University Press. [The Warrior's Camera: The Cinema of Akira Kurosawa - Revised and Expanded Edition on JSTOR](#)
- [2] Wensley Clarkson – Quentin Tarantino – pucanj s boka
- [3] Marić, L. (2017). Characteristics of Quentin Tarantino's Style (Doctoral dissertation, University of Zadar. Department of English). [Characteristics of Quentin Tarantino's Style | University of Zadar Institutional Repository \(unizd.hr\)](#)
- [4] Nirmalarajah, A. (2013). Hollywood's Italian American Filmmakers: Capra, Scorsese, Savoca, Coppola, and Tarantino. [Hollywood's Italian American Filmmakers: Capra, Scorsese, Savoca, Coppola, and Tarantino: Historical Journal of Film, Radio and Television: Vol 33 , No 4 - Get Access \(tandfonline.com\)](#)
- [5] Pagello, F. (2020). Quentin Tarantino and film theory: Aesthetics and dialectics in late postmodernity. Springer Nature. [Quentin Tarantino and Film Theory: Aesthetics and Dialectics in Late Postmodernity | SpringerLink](#)
- [6] Martínez Miranda, L. A. (2023). The influence of Western literature in audiovisual media: Quentin Tarantino's work [TFG_F_2023_151.pdf \(uva.es\)](#)
- [7] Tronch Valls, C. (2023). An Analysis of Quentin Tarantino's Once Upon a Time in... Hollywood as a Novelization. Journal of Artistic Creation & Literary Research, [Analysis of Tarantino and his film: Once Upon a Time... in Hollywood – The Badger Herald](#)
- [8] Coulthard, L. (2009). Torture tunes: Tarantino, popular music, and new Hollywood ultraviolence. Music and the Moving Image, 2(2), 1-6 [Torture Tunes: Tarantino, Popular Music, and New Hollywood Ultraviolence on JSTOR](#)
- [9] Théberge, P. (2008). The Interplay of Sound and Silence in Contemporary Cinema and Television. Lowering the boom: Critical studies in film sound, 51. [Lowering the Boom: Critical Studies in Film Sound on JSTOR](#)
- [10] Müller, B. (2008). Sound design: the development of sound design for Hollywood films and its impact on modern cinema. Diplom. de. [Sound Design: The Development of Sound Design for Hollywood Films and its ... - Bastian Müller - Google Books](#)
- [11] Greene, J. R. (2017). Auteurist Socio-Cultural Critique: Quentin Tarantino's The Hateful Eight as Historical Present. ["Auteurist Socio-Cultural Critique: Quentin Tarantino's The Hateful Eight as Historical Present" | Justin Greene - Academia.edu](#)

- [12] Raines, H. J. (2009). Auteur direction, collaboration and film music: Re-imaginings in the cinema of Rodriguez and Tarantino (Doctoral dissertation, University of Ottawa (Canada)). [Auteur direction, collaboration and film music: Re-imaginings in the cinema of Rodriguez and Tarantino \(uottawa.ca\)](#)
- [13] Škifić, S., & Petković, R. (2014). Stylistic and linguistic creation of suspense in Quentin Tarantino's Pulp Fiction and Reservoir Dogs. In *The Voices of Suspense and Their Translation in Thrillers* (pp. 47-60). Brill. [Stylistic and Linguistic Creation of Suspense in Quentin Tarantino's Pulp Fiction and Reservoir Dogs - CROSBİ \(irb.hr\)](#)
- [14] Russell, F. K. (1999). *Mocking sex: Dark humor and irony in twentieth-century American representations of transgressive sex and violence*. University of California, Berkeley. [Mocking sex: Dark humor and irony in twentieth-century American representations of transgressive sex and violence - ProQuest](#)
- [15] Tuck, G. (2009). Laughter in the Dark: Irony, Black Comedy and Noir in the Films of David Lynch, the Coen Brothers and Quentin Tarantino. In *Neo-Noir* (pp. 152-167). Columbia University Press. [Laughter in the dark: Irony, black comedy and 'noir' in David Lynch, the Cohen Brothers and Quentin Tarantino | Semantic Scholar](#)
- [16] Waligorska-Olejniczak, B. Quentin Tarantino's Django Unchained (2012) and the Afterlife of the Western. *Contemporary Intermedial Perspectives on Literature and the Visual Arts*, 71. [\(PDF\) Quentin Tarantino's Django Unchained \(2012\) and the Afterlife of the Western \(researchgate.net\)](#)
- [17] Short, S., & Short, S. (2019). A Lighter Shade of Noir: Differing Uses of Comedy. *Darkness Calls: A Critical Investigation of Neo-Noir*, 183-210. [Darkness Calls: A Critical Investigation of Neo-Noir | SpringerLink](#)
- [18] Tóth, E. (2012). Intertextuality in the cinematic production of Quentin Tarantino (Doctoral dissertation, Masarykova univerzita, Filozofická fakulta). [\(PDF\) Intertextuality in Quentin Tarantino's Jackie Brown \(researchgate.net\)](#)
- [19] Joe Pollack, St. Louis Post-Dispatch ['Such nonsense.' Here is our original review of 'Reservoir Dogs' 30 years ago \(stltoday.com\)](#)
- [20] Berg, C. R. (2006). A taxonomy of alternative plots in recent films: Classifying the "Tarantino effect". *Film Criticism*, 31(1/2), 5-61. [A Taxonomy of Alternative Plots in Recent Films: Classifying the "Tarantino Effect" on JSTOR](#)

Sveučilište
Sjever

SVUČILIŠTE
SJEVER

IZJAVA O AUTORSTVU

Završni/diplomski/specijalistički rad isključivo je autorsko djelo studenta koji je isti izradio te student odgovara za istinitost, izvornost i ispravnost teksta rada. U radu se ne smiju koristiti dijelovi tuđih radova (knjiga, članaka, doktorskih disertacija, magistarskih radova, izvora s interneta, i drugih izvora) bez navođenja izvora i autora navedenih radova. Svi dijelovi tuđih radova moraju biti pravilno navedeni i citirani. Dijelovi tuđih radova koji nisu pravilno citirani, smatraju se plagijatom, odnosno nezakonitim prisvajanjem tuđeg znanstvenog ili stručnoga rada. Sukladno navedenom studenti su dužni potpisati izjavu o autorstvu rada.

Ja, Tomislav JarmiĆ (ime i prezime) pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor/ica završnog/diplomskog/specijalističkog (obrisati nepotrebno) rada pod naslovom Analiza nasilja u filmovima Quentina Tarantina (upisati naslov) te da u navedenom radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova.

Student/ica:
(upisati ime i prezime)

(vlastoručni potpis)

Sukladno članku 58., 59. i 61. Zakona o visokom obrazovanju i znanstvenoj djelatnosti završne/diplomske/specijalističke radove sveučilišta su dužna objaviti u roku od 30 dana od dana obrane na nacionalnom repozitoriju odnosno repozitoriju visokog učilišta.

Sukladno članku 111. Zakona o autorskom pravu i srodnim pravima student se ne može protiviti da se njegov završni rad stvoren na bilo kojem studiju na visokom učilištu učini dostupnim javnosti na odgovarajućoj javnoj mrežnoj bazi sveučilišne knjižnice, knjižnice sastavnice sveučilišta, knjižnice veleučilišta ili visoke škole i/ili na javnoj mrežnoj bazi završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice, sukladno zakonu kojim se uređuje umjetnička djelatnost i visoko obrazovanje.